

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER

ORGAAN VOOR DE MEDEDEELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART

UITGAVE VAN HET NEDERLANDSCH ECONOMISCH INSTITUUT

18^e JAARGANG

WOENSDAG 22 MAART 1933

No. 899

NEDERLANDSCH ECONOMISCH INSTITUUT.

Curatoren: Mr. G. Vissering, Voorzitter; Ir. A. Plate, Onder-
Voorzitter; C. H. van der Leeuw, Penningmeester; Mr. W.
M. van Lanschot; Mr. L. J. A. Trip; E. D. van Walree.
Directeuren: Prof. Mr. F. de Vries; Prof. Dr. N. J. Polak;
Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart, Directeur-Secretaris.

ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van
Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. N. J.
Polak; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen
Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbuis; Jan Schilthuis;
Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.

Redacteur-Secretaris: Dr. H. M. H. A. van der Valk.

Secretariaat: Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.

Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.

14 MAART 1933.

In den toestand van de geldmarkt kwam deze berichtsweek verder weinig verandering. De rente voor particulier disconto bleef schommelen omstreeks $\frac{7}{8}$ pCt. Aanvankelijk bestond er eenige kooplust voor wissels, zoodat enkele posten nog iets lager plaatsing vonden, maar later werd de vraag kleiner en moest ook weder $\frac{11}{16}$ of $\frac{1}{4}$ pCt. worden toegestaan. De prolongatierente noteerde weder 1 pCt. Callgeld was iets gemakkelijker op $\frac{3}{4}$ à $\frac{1}{2}$ pCt., maar met goede vraag.

Over het algemeen is de markt veel minder ruim dan vóór de Amerikaansche moeilijkheden. De taxatie voor de inschrijving op schatkistpapier, waarop de Minister van Financiën de inschrijving openstelt op Woensdag a.s. voor een totaal van f 50 miljoen, is dan ook belangrijk hooger dan de uitkomst van de vorige inschrijving in Januari. Aangeboden worden weder één- en zes-maands promessen en drie procents jaarbiljetten. Voor drie-maands wordt genoemd $\frac{7}{8}$ pCt., voor zes-maands $\frac{3}{4}$ à $\frac{7}{8}$ pCt. en voor jaarbiljetten $1\frac{1}{2}$ pCt.

* * *

Blijkens den weekstaat van De Nederlandsche Bank nam de binnenlandsche credietgeving met f 4,— miljoen toe; de posten binnenlandsche wissels en beleningen vermeerderden elk met f 2 miljoen. Het bedrag aan papier op het buitenland bleef op gelijke hoogte; de diverse rekeningen onder de activa der Bank daalden met f 648.000.

De goudvoorraad vertoont een kleinen teruggang van f 18.000, terwijl de voorraad zilver met f 166.000 toenam. Onder de passiva der Bank kromp de biljetten-circulatie met f 14,7 miljoen in. Het tegoed van 's Rijks schatkist vermeerderde met f 6,9 miljoen en de saldi van anderen stegen met f 11,2 miljoen. Het beschikbaar metaalsaldo bedraagt f 1,2 miljoen minder dan de vorige week; het dekkingspercentage is op nagenoeg 83 pCt. blijven staan.

* * *

Nu blijkt, dat althans den buitenlandschen banken, voor wat betreft de gewone Dollar-transacties, geen moeilijkheden in den weg wordt gelegd, is de rust, zij het dan wel hoofdzakelijk in schijn, op de wisselmarkt wedergekeerd. Dollars zijn in het begin der week flauw geweest; zij zijn van $2.48\frac{1}{4}$ op $2.46\frac{1}{4}$

teruggelopen. Daarna verbeterde de koers zich en sloot op 2.4730. Ponden kwamen van 8.52 op 8.48 om daarna weder tot 8.57 te stijgen; slot $8.52\frac{1}{2}$. Zooals uit deze koersschommelingen wel blijkt, heerschte er vooral in de eerste dagen van deze week, wel eens een wat nerveuze stemming. In Londen noteerde de Dollar 3.43—3.47—3.44 $\frac{1}{2}$. Marken eerst vaster 59.——59.12 $\frac{1}{2}$, daarna geregeld aan lager, slot 58.98. Clearing Marken werden op 58.93 $\frac{1}{2}$ aangeboden. Fransche Francs 9.74 $\frac{1}{2}$ —9.76—9.74 $\frac{1}{2}$. Belga's 34.62 $\frac{1}{2}$ —34.69—34.63. Zwitsersche Francs lager 48.05—47.94. Lires daarentegen vaster: 12.65—12.75. Peseta's nog steeds rond de 21. In de Noordelijke wissels kwam slechts weinig verandering: Kopenhagen ca. 38, Oslo 43.70, Stockholm 45.10. Finsche Marken 3.77 $\frac{1}{2}$. Yen waren in het eind der week vast ca. 55; slot weder lager 53.50. Rupees 64 $\frac{1}{4}$. In Canadeesche Dollars was weinig beweging 2.07.

Op de termijnmarkt is ook de handel in termijn-Dollars weder aangevangen. De eerste dagen was het disagio heel groot, nl. 2 $\frac{1}{4}$ en 4 $\frac{1}{4}$ c.; later verbeterde deze marge langzaam aan en tenslotte deed termijn voor één maand $1\frac{1}{4}$ c. en voor drie maanden $3\frac{1}{4}$ c. deport. Termijn Londen noteerde $\frac{7}{8}$ resp. $1\frac{1}{8}$ c. onder contant.

Daar de toestand op de internationale wisselmarkt wat gunstiger wordt ingezien, is het aantal zaken op de goudmarkt vanzelfsprekend weder afgenomen. De prijs van baren goud liep verder terug; zij noteerden tenslotte f 1.651, eerder latend. In Londen wordt steeds doorgegaan van hoogerhand met den aankoop van goud en het heeft er allen schijn van, dat er nog steeds hard gewerkt wordt aan een eventueelen terugkeer naar den gouden standaard, waarover te dezer plaatse voor eenige weken reeds werd melding gemaakt. Sovereigns doen 12.26, Eagles ca. 2.51.

LONDEN, 20 MAART 1933.

De overvloed van geld op de markt houdt nog steeds aan en neemt zelfs nog toe, zoodat het dagelijks moeilijker wordt remuneratief emplooi te vinden voor de namiddagsaldi.

Disconto was onder den druk van de geldpositie zeer zwak. De inschrijvingen voor de nieuwe schatkistpromessen werden à pl.m. $\frac{7}{16}$ pCt. toegewezen. Hiermede is Londen thans het centrum met het laagste particulier disconto. Bankaccepten noteeren nu $\frac{9}{16}$ pCt.

De Bank van Engeland zet hare goudaankopen voort; haar voorraad bedraagt nu het recordcijfer van pl.m. £ 170 miljoen.

Teneinde het in de laatste 15 maanden sterk uitgezette bedrag aan schatkistpromessen geleidelijk te verminderen, heeft de regeering bekend gemaakt, dat zij voortaan eveneens wekelijks de inschrijving zal open stellen op 2 $\frac{1}{2}$ Conversie obligaties, terugbetaalbaar 1944/1949. Deze obligaties zijn in hoofdzaak geschikt voor banken, assurantiemaatschappijen en groote financiële huizen.

De effectenmarkt was op deze bekendmaking zeer willig voor Gouvernementsobligaties.

VOORKEURMAATREGELEN TEN BATE VAN DE BELGISCHE RIJNVAART OVER NEDERLANDSCH GRONDGEBIED.

Gelijk bekend is worden door België en Frankrijk verschillende middelen in het werk gesteld, om het Rijnverkeer, dat over Nederland naar en van de Belgische havens gaat, te begunstigen boven het Rijnverkeer van de Nederlandsche havens (vrijstelling van surtaxe d'entrepôt et d'origine, gratis sleepdienst, „compensatie premies”). En naar het schijnt ligt het in de bedoeling, ter gelegenheid van een herziening van het verdrag van 1839 het prijsgeven van dergelijke maatregelen in de toekomst als een concessie aan Nederland uit te spelen. Ik wil in dit verband aan de vigeerende maatregelen eenige beschouwingen wijden.

De volstreekte heerschappij van iederen staat over zijn grondgebied, die ook op het stuk van binnenscheepvaart nog steeds de in beginsel normale toestand is, brengt mee, dat ieder land desgewenscht het verkeer over zijn gebied kan beletten of beperken. Een verkeersvrijheid over de binnenwateren heeft zich dan ook ontwikkeld als een geleidelijke beperking van de vrijheid der oeverstaten, om aan het verkeer over hun gebied belemmeringen in den weg te leggen.

Nevens de opheffing van een absoluut verbod van doorvaart komt in dit verband in aanmerking: beperking van het recht om het verkeer aan fiscale maatregelen te onderwerpen (die onder omstandigheden trouwens een prohibitief karakter kunnen hebben). Deze richting is in toenemende mate ingeslagen, en op de wateren tusschen België en den Rijn bestaat thans volledige scheepvaartvrijheid, met verbod tot het heffen van rechten.

Zoo ziet men de „vrijheid van scheepvaart” zich ontwikkelen als een beknotting van de absolute zeggenschap der staten over de waterwegen op hun gebied. De bepalingen, die deze vrijheid verzekeren, hebben eenzijdig tot strekking, die staten aan banden te leggen.

Wanneer dat eenmaal is gebeurd, dreigt een gevaar van andere zijde. Heeft men op een waterweg alleen met economie en scheepvaart te maken, dan beteekent de vrijheid: een onbelemmerd verkeer. Maar denkbaar zijn ook gevallen, dat men op een waterweg met politieke aspiraties en economisch imperialisme van andere mogendheden te rekenen heeft. De beperking van de vrijheid van den oeverstaat, het niet-bestaan van hinderpalen, beteekent dan, dat men voor de nationalistische politiek van derden den weg heeft vrijgemaakt. Het is geen toeval, dat zij, die t.a.v. een waterweg imperialistische oogmerken koesteren steeds den mond vol hebben van de „vrijheid”, die zij aldaar wenschen te zien bevorderd. Op naieve zielen moge dit den indruk maken van een verheven streven naar onbelemmerd handelsverkeer, de inderdaad beoogde gezagsbeperking heeft tot oogmerk en tot strekking, door den rechtmatigen soeverein een zetel te doen ontruimen, die door een indringer, *indien de politieke machtsverhoudingen daartoe gunstig zijn*, alsdan te gemakkelijker kan worden bezet.

Aan een doorvaartservituut België—Rijn is Nederland naar twee zijden door onopzegbare verdragen gebonden: door een Nederlandsch-Belgische regeling, en door de Rijnvaartakte.

Aan België werd een recht van doorvaart over de Tusschenwateren tusschen Westerschelde en Rijn verleend bij het verdrag van 1839, uitgewerkt en uitgebreid in 1842/43. De strekking van de regeling werd, aan het Rijnverkeer van de Belgische havens eenzelfde fiscale positie te waarborgen, als het Nederlandsche Rijnverkeer genieten zou. Het is thans voldoende te constateeren, dat toen de scheepvaartrechten op den Rijn vervielen, Nederland automatisch verplicht werd, ook op de Tusschenwateren geen rechten meer te heffen. Opgemerkt moet nog worden, dat

INHOUD:

Blz.

VOORKEURMAATREGELEN TEN BATE VAN DE BELGISCHE RIJNVAART OVER NEDERLANDSCH GRONDGEBIED door <i>Mr. J. Zaayer</i>	236
De Duitsche particuliere buitenlandse schulden op langen termijn door <i>Mr. Dr. H. J. von Brucken—Fock</i>	238
Productie-regeling in den landbouw door <i>N. H. Blink</i>	240
De Rijksmiddelen over Februari 1933	242
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
Van de eerste tot de tweede economische wereld-conferentie door <i>Prof. Elemér Hantos</i>	243
De Amerikaansche Public Utilities in 1932 door <i>A. Friedrich</i>	244
AANTEKENINGEN:	
De goudproductie in 1932	246
INGEZONDEN STUKKEN:	
De crisis en de geldpolitiek door <i>A. A. van Sandick</i> met Naschrift door <i>Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart</i>	247
MAANDOIJFERS:	
Emissies in Februari 1933	248
Postchèque- en Girodienst	248
Overzicht der opbrengsten van het Staatsbedrijf der P.T.T.	248
Overzicht der Rijksmiddelen	248
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	249—254
Geldkoersen. — Wisselkoersen. — Bankstaten. — Goederenhandel.	

in deze régeling alleen is gedacht aan verkeer met Nederlandsche en Belgische schepen.

Het doorvaartservituut in de Rijnvaartakte dateert van 1868: vrije vaart in Nederland langs elken weg om van den Rijn naar België te komen en omgekeerd (art. 2), met verbod om scheepvaartrechten te heffen (art. 3) en bepaling, dat de doorvarende schepen in alle opzichten op gelijken voet moesten worden behandeld als Nederlandsche schepen (art. 4). Op het verbod om rechten te heffen maakt punt 2 van het slotprotocol de restrictie, dat deze voorschriften „ne s'appliquent pas aux rétributions pour l'ouverture et la fermeture des ponts qui sont perçues sur d'autres voies navigables que le Rhin, ni aux droits à percevoir pour l'usage des voies navigables artificielles ou de travaux d'art, tels qu' écluses etc.” Ingevolge het ook door Nederland aanvaarde artikel 356 1e lid van het verdrag van Versailles geldt dit doorvaartsrecht voor alle schepen.

Het geheele complex leidt dus voor de Tusschenwateren tot het volgende resultaat: Vrije doorvaart voor alle schepen. De Rijnvaartakte laat vrij het heffen van rechten op kanalen, maar door de Nederlandsch-Belgische regeling is dit uitgesloten voor Nederlandsche en Belgische schepen, en omdat ingevolge de Rijnvaartakte weer alle schepen op gelijken voet met Nederlandsche moeten worden behandeld, is het heffen van rechten absoluut uitgesloten.

De „vrijheid”, welke met betrekking tot het België—Rijnverkeer op Nederlands grondgebied is ontstaan, beoogde het wegnemen van belemmeringen, die Nederland aan dit verkeer op zijn gebied in den weg zou kunnen leggen. Na den oorlog, toen nevens een intensief verkeer ook een imperialistische Fransch/Belgische Rijnpolitiek zich op die wateren manifesteerde, bleek deze vrijheid ook nog wel een andere beteekenis te hebben: ongehinderd konden Frankrijk en België op Nederlands gebied maatregelen treffen, die in hun belang waren; het vacuum, door de beknotting

van Nederlands gezag ontstaan, kon in Fransch/Belgischen geest worden aangevuld.

Het zou onjuist zijn om hieruit de conclusie te trekken, dat de bestaande verdragsbepalingen in het algemeen gesproken wijziging zouden behoeven. Voor het doel, hetwelk zij beoogen: verzekering van de verkeersvrijheid, zijn zij ook geschikt, en daaraan worde niet getornd. De Fransch/Belgische practijken, waaraan thans Nederland bloot staat, zijn in laatste instantie niet het gevolg van een juridische lacune, maar van de politieke machtsverhoudingen sedert 1919.

Onder deze verhoudingen meende men zich wel te kunnen veroorloven, de bestaande regeling voor eigen politieke oogmerken te misbruiken. En geen verandering in de vrijheid van het verkeer naar België, maar staking van dit misbruik wordt door Nederland verlangd.

Hoe dit te bereiken? Men zou uit de Nederlandsch/Belgische verdragen de bepalingen kunnen schrappen, die ons land beletten om op de Tusschenwateren tol te heffen. Alsdan zou daar alleen blijven gelden de regeling van art. 3, j^o punt 2 van het slotprotocol van de Rijnvaartakte. Daardoor zou Nederland op den waterweg, voor zoover deze door een kanaal loopt, weer rechten kunnen heffen, hetgeen gecombineerd met een stelsel van restitutie van kanaalgelden aan schepen, die niet in het België—Rijnverkeer varen, zou kunnen dienen om maatregelen van anderen te neutraliseeren.

Maar wat er hiervan overigens moge zijn, men dient wel in het oog te houden, dat de Fransch/Belgische maatregelen een product van *politieke* verhoudingen zijn. Wanneer deze meebrengen, dat men een rechte bestaande vrijheid wel durft te misbruiken is het niet de vraag, of het hierdoor benadeelde land tot tegenmaatregelen *gerechtigd* is, maar of het van die mogelijkheid *gebruik durft te maken*.

Niet in het geven van meer vrijheid voor tegenmaatregelen, maar in een direct verbod van de gewraakte voorkeurmaatregelen zou dus de oplossing moeten worden gezocht. En inderdaad is het naar zulk een aanvulling van de regeling van het recht van doorvaart, dat thans schijnt te worden gestreefd. Het heet dan, dat zulks een Belgische concessie is, in ruil voor Nederlandsche tegemoetkomingen jegens België.

Het is gewenscht, dat men in Nederland tijdig het ondeugdelijke van zulk een opzet begrijpe. Ik laat daarbij in het midden, dat niet valt in te zien, hoe in een Nederlandsch-Belgisch verdrag aan Nederland garanties tegen gedragingen óók van anderen dan de Belgische staat zouden kunnen worden verstrekt. In ieder geval zou hetgeen men op al dan niet afdoende (liefst natuurlijk niet-afdoende) wijze aan Nederland beloofde in ruil voor Nederlandsche concessies niets anders beteekenen, dan dat men iets, hetwelk men bij wege van machtsmisbruik zich ten koste van Nederland had toegeëigend, trachtte te verruilen tegen andere door Nederland vrijwillig te verstrekken voordelen. Het denkbeeld om eerst een gulden weg te nemen en dezen vervolgens bij den eigenaar tegen een rijksdaalder in te wisselen heeft wel een zekere bekoring, maar toch mag gevraagd worden, of die eigenaar zich daartoe zal leenen.

Men zal allereerst zich in Nederland eens goed rekenschap moeten geven van den tegenwoordigen toestand. Deze is niet meer of minder, dan dat eenige vreemde mogendheden op Nederland's gebied tegen Nederland gerichte en voor Nederland schadelijke maatregelen komen toepassen. Nu is het vanzelf sprekend, dat waar ook in de wereld iets dergelijks voorvalt, het belanghebbende land *zelfstandig* hier tegen optreedt. Ook in dit geval is zulks de gewoonte zaak van de wereld, de eenige juridische moeilijkheid is, dat aan Nederland bij verdrag is verboden, de doorvaart van schepen te beletten of fiscale maat-

regelen te treffen. Er bestaan echter ook andere middelen.

In het bijzonder denk ik hierbij aan de mogelijkheid, om, b.v. door verlaging van loodsgelden, de eigen havens te helpen en aan Nederlands vrijheid om als soeverein over den waterweg uit te maken, of en in hoeverre het dien waterweg in bruikbaren staat wil onderhouden en eventueel verbeteren. Wil men hierbij nog een argument naar Europeeschen snit, dan kan worden gezegd, dat het een Europeesch belang is, dat het verkeer vrij zijn weg kan kiezen, maar dat wanneer de bepalingen die beoogen zulks te verzekeren worden misbruikt teneinde het verkeer te dringen in de banen gewenscht door de egoïstische politiek van bepaalde mogendheden, en om den Rijnmond overeenkomstig de hegemoniepolitiek van die mogendheden te defunctioneeren — dat dan maatregelen om zulk een streven te dwarsboomen geboden zijn.

Nederland voere een Nederlandsche politiek, en het doe dit openlijk. Door lijdelijk ondergaan van de Fransch/Belgische maatregelen, en eerst recht door zelf nog het Belgische Rijnverkeer te begunstigen (zoovels, onder politieke druk, is gebeurd; men herinnere zich de zaak van den brief-Van Eysinga in 1929) maakt het zichzelf hulpeloos. De eenige mogelijkheid van verweer — een rechtmatig verweer! — ligt in een politiek, om indien en zoo lang als anderen kunnen goedvinden om op Nederlands grondgebied tegen Nederland gerichte en voor Nederland schadelijke maatregelen toe te passen, zulks met *alle ten dienste staande middelen te dwarsboomen*, en om, a fortiori, op geenerlei wijze het Belgische Rijnverkeer te begunstigen. Ook al is Nederland thans op de Tusschenwateren zijn fiscale vrijheid kwijt, het heeft nog middelen genoeg ter beschikking gehouden.

De politieke moeilijkheden, die uit zulk een houding van Nederland zouden voortvloeien dient men als onvermijdelijk te aanvaarden. De Nederlandsche rechten en belangen kunnen alleen dan behoorlijk behartigd worden, indien wij zelf de moeite nemen om ze te behartigen. Blijft men erbij, de Fransch/Belgische maatregelen lijdelijk te ondergaan, dan zal op zijn best de schade, die deze mogendheden ons eigenmachtig toebrengen op den duur worden vervangen door een *ten minste* even groot nadeel, dat wij vrijwillig op ons nemen.

Indien dit zoo is, dan volgt daaruit, dat zelfs het woord „compensatie” in verband met een verdwijning van de Fransche en Belgische maatregelen niet meer mag worden gebruikt. Waar wij hier met niets anders te maken hebben dan met misbruik van een politiek gunstige situatie ten nadeele van Nederland, en reeds lijdelijk toezien van Nederland in dezen moet worden afgekeurd, kan over vergemakkelijking van de België-Rijnverbinding met Nederland *in het geheel niet worden gepraat, voor en aler België zijnerzijds heeft verklaard deze politiek te willen staken* en de helaas in de practijk daarvoor noodig gebleken garanties te willen geven. Het prijsgeven van die politiek is niet een compensatie voor een of ander geschenk van Nederland aan België, maar een *praealabele eisch*, zonder inwilliging waarvan Nederlandsche medewerking aan verbetering van de verbinding met den Rijn *niet discutabel* is. Opheffing van de voorkeurmaatregelen *terstond en voorgoed* zal noodig zijn, wil met Nederland over gunsten ten bate van de Belgische havens kunnen worden gepraat, en onder geen voorwaarde zou Nederland kunnen berusten in een regeling, waarin de maatregelen, zij het nog slechts tijdelijk, werden toegestaan. Dit zou beteekenen een implicite erkenning van de rechtmatigheid, van hetgeen men zich thans tegen Nederland veroorlooft.

J. ZAAIJER.

DE DUITSCHE PARTICULIERE BUITENLANDSCHE SCHULDEN OP LANGEN TERMIJN.

Was onder het Kabinet-von Schleicher van officiële zijde meer dan eens uitdrukkelijk verkondigd, dat van de Regeering geene maatregelen waren te verwachten, die beoogden, eene *eenzijdige* wijziging in de bestaande particuliere schuldverhoudingen, in het bijzonder t.a.v. de buitenlandsche, te brengen, en hadden ook, kort na het optreden van het Kabinet Hitler, de Rijkscrisisminister Hugenberg, en met nog meer klemtoon Staatssekretär Dr. Bang in persgesprekken verzekerd, dat van de nieuwe Regeering geene experimenten op dit gebied te verwachten waren, zoo was toch in die uitlatingen tevens de nadruk gelegd op de noodzakelijkheid eener „organische ontwikkeling” van het vraagstuk der particuliere buitenlandsche schulden door vrijwillige overeenkomsten tusschen schuldeischers en schuldenaren.

Einde Februari van dit jaar heeft Minister Hugenberg in eene radio-redevoering voor de Amerikaanse zenders een dringend beroep op de Ver. Staten, als grootsten crediteur van Duitschland, gedaan en bepaalde voorstellen voor eene nieuwe regeling der internationale particuliere schuldverhoudingen geformuleerd. Volgens Hugenberg zou eigenlijk de Internationale Economische Wereldconferentie deze regeling moeten vaststellen, daar de particuliere internationale schulden der verschillende landen eene ondragelijke hoogte bereikt hebben, doordien deze niet hun oorsprong vinden in het normale handelsverkeer, doch ontstaan zijn in verband met politieke gebeurtenissen, als oorlogsleveranties, herstelbetalingen enz. Hugenberg denkt niet aan een eenzijdige handeling van Duitschland, doch aan overeenkomsten tusschen de betrokken landen, die tot stand zouden moeten komen vóór de a.s. wereldconferentie, teneinde voor hare werkzaamheden eene basis te vormen. Hij onderstreept uitdrukkelijk den wil van Duitschland, de geheele particuliere handelsschuld te betalen, en niet op eene reductie dier schuld aan te sturen; wanneer echter den schuldeischer op deze wijze de onaanstaarbaarheid van zijn kapitaal gegarandeerd werd, zou hij niet tegelijkertijd ook eene hooge rente kunnen vorderen. Hugenberg dringt derhalve in de eerste plaats aan op eene vermindering der rente. Hij bevoegt verder, dat de totale jaarlijksche betaling van Duitschland samenhangt met zijn exportoverschot, voor zoover het buitenland dit zonder dumping te veroorzaken kan opnemen. De vraag derhalve, hoe groot de rentereductie, en in verband daarmee ook de jaarlijksche aflossingen zouden moeten zijn, zou afhankelijk moeten worden gesteld van de hoegrootheid van het Duitse uitvoersaldo.

Het deskundigen-comité ter voorbereiding der economische wereldconferentie heeft weliswaar erkend, dat het vraagstuk der particuliere internationale schulden van groote beteekenis is, doch heeft zijne oplossing als eene aangelegenheid der particuliere schuldeischers en schuldenaren aangemerkt. Hoe de crediteur-landen de individueele crediteuren tot eene nieuwe regeling der schulverhoudingen moeten brengen, heeft Hugenberg niet aangegeven. Zijdelings heeft hij erop gezinspeeld, dat eventueel de crediteur-landen de offers voor hunne betrokken onderdanen zouden kunnen dragen.

Het is echter te verwachten, dat, onder den druk der Duitse Regeering eerlang stappen worden genomen, om te geraken tot „vrijwillige” overeenkomsten tusschen de betrokken schuldeischers en schuldenaren, waardoor de rente- en aflossingsverplichtingen worden gewijzigd.

Het schijnt daarom een eisch van practische economische politiek te zijn, indien de onderhandelingen voor het tot stand brengen van eene veelomvattende regeling der particuliere schuldverhoudingen, speciaal t.a.v. de in het buitenland geëmitteerde Duitse obligatieleeningen, met de grootste zorgvuldigheid en zonder verwijl van de zijde der crediteuren worden

voorbereid. Een geconcentreerde opmarsch en masse van de schuldenaren of wel een plotseling transfermoratorium voor valuta-rentebetalingen mag de schuldeischers niet verrassen, en het is ten zeerste wenschelijk, tijdig een plan de campagne op te maken en aan de hand daarvan de stellingen te betrekken. Het sterk geslonken Duitse uitvoeroverschot van nog geen 50 millioen R.M. gedurende Januari en Februari 1933 geeft alle aanleiding, stappen als bovenbedoeld van de Duitse Regeering eerlang te verwachten.

Het schijnt geboden, tegenover de Duitse geldnemers in het algemeen hetzelfde standpunt in te nemen als de crediteurenvergadering bij eenen schuldenaar, die surséance van betaling heeft aangevraagd resp. verkregen. Natuurlijk kan de solvabiliteit van de individueele schuldenaren niet vanuit één algemeen gezichtspunt bezien worden, en zal het ten aanzien van de particuliere schulden op langen termijn niet tot eene algemeene regeling kunnen komen zooals de „Stillhalte-overeenkomst” nopens de schulden op korten termijn. Juist die universaliteit heeft de periodieke onderhandelingen over de verlenging der Stillhalte-overeenkomst zoozeer belemmerd.

Wel komt het aanbevelenswaardig voor, t.a.v. de onderhavige schuldverhoudingen aan te sturen op eene alomvattende overeenkomst tusschen vertegenwoordigers der diverse crediteuren en debiteuren, waarbij algemeene richtlijnen worden opgesteld, die aan de individueele overeenkomsten te gronde waren te leggen.

Een uitdrukkelijk fiat der Duitse Regeering op deze algemeene overeenkomst en de verklaring, dat zij t.a.v. den transfer slechts rekening zal kunnen houden met particuliere schuldverhoudingen, passende in het kader dier overeenkomst, schijnt onontbeerlijk.

Doch evenzeer schijnt het wenschelijk, dat door de vertegenwoordigers der crediteuren met hunne eigen Regeering tijdig voeling worde gehouden, wat in het bijzonder voor de Nederlandsche vertegenwoordigers geldt. Indien eerlang de onderhandelingen over een nieuw handelsverdrag tusschen de Nederlandsche en de Duitse Regeering geopend worden, ware het voor de Nederlandsche bezitters van Duitse obligatiën, voor zoover die in het buitenland geëmitteerd zijn, van het grootste belang, indien de Nederlandsche Regeering bij die onderhandelingen tevens met hunne belangen en rechten rekening hield, eventueel door bij het tot stand komen van het nieuwe handelsverdrag in de thans tusschen de beide landen bestaande devisen-clearingovereenkomst eene regeling op te doen nemen betreffende de valutaverplichtingen, die de Duitse debiteuren ingevolge de hier bedoelde algemeene overeenkomst op zich zullen nemen.

Bij deze algemeene overeenkomst zullen in ieder geval de volgende punten moeten ter sprake worden gebracht en geregeld.

a). *Vermindering van den rentevoet.*

De vraag, tot welk percentage de rentevoet moet worden verlaagd, hangt gedeeltelijk samen met de oplossing, te geven aan het hierna onder d) te behandelen punt, nl. hoeveel kan Duitschland in de eerstkomende jaren transfereeren, en hoeveel blijft daarvan voor particuliere schuldbetalingen beschikbaar? Die vragen zijn a priori niet te beantwoorden. Te oordeelen naar het uitvoeroverschot over Januari en Februari 1933 zou er practisch niets voor renteremise's overblijven. Dat kan echter van de eene maand op de andere veranderen, hoewel de economische politiek van het huidige Duitse Kabinet weinig reden geeft, om eene verhooging van den Duitse export althans in de naaste toekomst te verwachten, eerder het tegendeel. Toch mag dit geen reden zijn, om deswege het geheele vraagstuk, waarvan de rentereductie de kern is, als op dit oogenblik onoplosbaar ter zijde te schuiven. Immers, Duitschland kan en zal ook niet verwachten, dat Nederland

er op den duur mede genoeg zal nemen, dat het zeer belangrijke Duitsche exportsaldo naar ons land in contanten betaald wordt, daarentegen de Nederlandsche obligatiehouders van Duitsche valutaleeningen hebben te berusten in eene uitbetaling hunner rente in Duitsche „Sperrmark” of „Registermark”. Deze laatste zullen zeker niet tevergeefs een beroep op de Nederlandsche Regeering doen, ter bescherming hunner belangen. Het zal dan echter veel moeilijker zijn, eene bevredigende oplossing voor dit vraagstuk te vinden, wanneer niet reeds tevoren principieel overeenstemming tusschen de belanghebbenden direct is bereikt ten aanzien van de hoogte dier renteverplichtingen.

Is eenmaal de vraag der rentevermindering in principe geregeld, dan zal de Duitsche betalingsbalans het antwoord hebben te geven op de transfer-vraag.

In hoeverre de rentevoet der Duitsche buitenlandse obligatieleeningen als bovenmatig hoog moet worden beschouwd, kan niet zonder meer beantwoord worden. Die rentevoet is trouwens voor de verschillende leeningen op langen termijn zeer uiteenlopend, evenals de koers van uitgifte. Het lijkt echter geen twijfel, dat de effectieve rente van de meeste dier leeningen eerder boven dan beneden de 8 pCt. zal liggen. Zulke renteverplichtingen werken natuurlijk dubbel drukkend in een tijd van lage goederenprijzen als wij thans beleven. Eene tijdelijke rentereductie, ook van binnenlandsche schulden, zal de Duitsche Regeering in staat moeten stellen, het credit van haar land zóó te verstevigen, dat tot eene vrijwillige conversie der leeningen in quaestie binnen afzienbaren tijd kan worden overgegaan.

Bij de bepaling van het rentepercentage, dat voor het Duitsche zakenleven in de eerstvolgende jaren als draagbaar moet worden beschouwd, zal men waarschijnlijk te rade gaan bij de onderhandelingen omtrent de besprekingen op dit punt ter gelegenheid der vernieuwing der laatste Stillhalte-overeenkomsten. Vermoedelijk zal men tot de conclusie komen, dat er geen aanleiding is om beneden het percentage van 5 te gaan. Doch dan zal ook van de zijde der crediteuren de eisch zijn te stellen, dat voor de Duitsche binnenlandsche leeningen geen hooger percentage mag worden toegestaan, dan wel, dat de buitenlandse crediteur het recht moet hebben, zijne obligatie resp. vordering in R.M. luidende, het hogere binnenlandsche percentage rentende, te doen omzetten.

Van den buitenlandschen obligatiehouder kan echter niet verwacht worden, dat hij ten bate der aandeelhouders en tantième-trekkenden der onderneming-debitrice een geheel eenzijdig offer brengt. Is er aanleiding, met het oog op het voortbestaan der onderneming, of ten bate van het Duitsche bedrijfsleven in het algemeen, dat de obligatiehouders offers brengen, dan is het slechts een eisch der billijkheid, dat, wanneer die offers eenmaal een gunstig resultaat hebben opgeleverd, daarvoor ook zij, die die offers gebracht hebben, beloond worden, en het loon, waarop zij in dat geval aanspraak zullen kunnen maken, zou moeten zijn eene geëvenredigde vergoeding, in verhouding tot het bedrag der geofferde rente, uit de toekomstige winsten, met belastingvrijheid, behoudens c.q. aftrek van de 10 pCt. Kapitalertragsteuer, voor zoover die thans ook van de desbetreffende rentecoupons gegeven wordt.

Voor de wegens het offer der rentereductie te vorderen compensatie laten zich verschillende vormen denken. Voor de hand ligt de vorm der uitreiking van z.g. „Besserungsscheine”, aan toonder luidende stukken, die het karakter hebben van amortisatiebewijzen (recht gevende op vergoeding van de gederfde rente uit de eenmaal ter verdeling staande winst) dan wel van winstbewijzen, het een en ander nader te regelen bij de individueele overeenkomsten.

Het behoeft geen betoog, dat renteverlaging t.a.v. leeningen, niet aangegaan met een commercieel-productief doel, nauwelijks aanleiding voor eene com-

pensatie door „Besserungsscheine” kan geven. In deze gevallen (kerkelijke leeningen en de meeste communale leeningen) zal het offer der renteverlaging wel eenzijdig moeten blijven.

Het spreekt wel vanzelf, dat andere crediteuren der schuldenaren in quaestie, voor zoover niet bevoorrecht boven die op langen termijn, niet gunstiger gesteld mogen worden, en dat ook in de bestuursuitgaven eene overeenkomstige versoering wordt gebracht.

b). Tijdelijke opschorting der amortisatie.

In het algemeen is de verplichte aflossing bij den meest voorkomenden vorm der leeningen in quaestie, de obligatieleeningen, zoo geregeld, dat jaarlijks een bepaald bedrag aan obligatiën moet worden gedelgd uit een te vormen amortisatiefonds, dat gevoed wordt door stortingen bij den trustee der leening, waarbij in de meeste gevallen de stortingen in contanten kunnen worden vervangen door ter beurze ingekochte obligatiën. Slechts in weinige gevallen is uitsluitend de aflossing door periodieke uitlotingen, a pari of daarboven, voorgeschreven.

Het is logisch, dat deze laatste vorm van aflossing, welke gelijkelijk bezwaarlijk voor den debiteur in quaestie als m.h.o. op den transfer is, voor den duur der renteverlaging zal moeten worden opgeschort. Doch ook in het algemeen is eene aflossing van in het buitenland gehouden obligatiën of de inkoop daarvan, al dan niet via exporteurs, als in tegenspraak met de motieven eener renteverlaging te achten. Waar thans vele der betrokken obligatiën ver beneden pari noteeren, ligt voor de debiteuren dier leeningen in den inkoop der eigen obligatiën een groote koerswinst, en het is begrijpelijk, dat eene voorgeschreven stopzetting van dezen vorm der aflossing hunnerzijds zeer ongaarne zou worden aanvaard. Ook de Duitsche Regeering ziet dien inkoop van eigen obligatiën niet ongaarne, en werkt dien in zekeren zin in de hand, door hiervoor extra devisa ter beschikking te stellen, wanneer daardoor extra-uitvoer in de hand wordt gewerkt. Doch het is duidelijk, dat zowel de betalingscapaciteit van de debiteuren als de transfercapaciteit geheel gereserveerd moeten blijven voor de rentebetaling resp. den transfer daarvan, zoolang beide of een van beiden beperkt worden.

Ook ten aanzien van de opgeschorte aflossingen moet het principe gelden, dat geene winstuitkeeringen door de betrokken onderneming kunnen worden gedaan, zoolang de opgeschorte aflossingen niet zijn ingehaald. Zouden zich daartegen valuta-transferbezwaren verzetten, zoo zouden de aflossingen althans in „Sperrmark” of „Registermark” moeten ter beschikking worden gesteld.

c). Onaantastbaarheid der hoofdsom.

Gelijk Minister Hugenberg in zijne hierboven aangehaalde Amerikaanse radioredevoering nogmaals uitdrukkelijk heeft verklaard, ligt het niet in de bedoeling der Duitsche Regeering, op eene reductie der buitenlandse schulden zelve aan te sturen. De hoofdsom zal gewaarborgd blijven. Het is echter te voorzien, dat, ondanks rentereductie en stopzetting van aflossingen, in menig geval de obligatieleening als tijdelijk noodlijdend is te beschouwen. In zulke gevallen zal bij de individueel af te sluiten overeenkomst tusschen de crediteuren en de debitrice te rade moeten worden gegaan, in hoeverre het gewenscht is, bovendien een proportioneel deel der schuld te laten vallen, dan wel in belastingvrije cumulatief-preferente aandelen om te zetten.

d). Valuta der betalingsverplichtingen.

Hoeveel van het gereduceerde rentebedrag kan worden transfereerd, hangt af van den stand der Duitsche betalingsbalans. Daarvan is a priori niets positiefs te zeggen. Voor de bij de tegenwoordige Stillhalte-overeenkomsten vastgestelde rentepercentages is de transfer door de Duitsche Regeering onvoorwaardelijk gegarandeerd. Deze overeenkomsten

omvatten echter slechts credieten van in totaal ca. 5 milliard R.M., en zijn slechts voor één jaar, tot begin 1934, afgesloten. De algemeene overeenkomst voor de particuliere buitenlandsche leeningen op langen termijn zou echter voor een veel langeren termijn, n.h.v. voor ca. 5 jaar moeten gelden. Om deze reden, en wegens het groote totaalbedrag der daarbij geregelde schulden (ca. 10.5 milliard R.M.), zal wel nauwelijks bereikt kunnen worden, dat het volle gereduceerde rente-percentages voor transfer door de Deutsche Regeering voor den geheelen duur der overeenkomst zal worden gewaarborgd. Wel zal geëischt kunnen worden, een zeker verband te doen leggen tusschen den transfer voor „Stillhalteschulden” en dien voor de particuliere schulden in quaestie, zoodat eene bevoorrechtiging der eerste ten nadeele der laatste zooveel mogelijk vermeden worde.

Voor wat betreft het niet-transfereerbare gedeelte der rentebetalingen waren de bepalingen der „Stillhalteovereenkomst” als richtsnoer te nemen. Zooals bekend, voorziet deze overeenkomst t.a.v. niet transfereerbare bedragen eene beschikbaarstelling in „Registermark”, die onder bepaalde voorwaarden in Duitschland kunnen worden belegd, dan wel voor bepaalde doeleinden (b.v. reisverkeer binnen Duitschland) gebezigd.

Met het oog op de eventueele opnemings eener regeling van den rente-transfer in eene afzonderlijke clearingovereenkomst of het handelsverdrag met een bepaald land, moet de mogelijkheid daartoe bij de algemeene overeenkomst uitdrukkelijk opengelaten worden.

c). *Toepasselijkheid der algemeene overeenkomst t.a.v. de verschillende soorten particuliere buitenlandsche schulden.*

Het voorgaande is, zooals reeds op meerdere plaatsen uit den text blijft, in hoofdzaak gedacht als betrekking hebbende op de Deutsche particuliere buitenlandsche schulden op langen termijn, gesloten in den vorm van obligatieleeningen, luidende in buitenlandsche valuta. Van de bedoelde algemeene overeenkomst uitgesloten zullen moeten zijn de schulden, vallende onder eene „Stillhalte-overeenkomst”. Eveneens zullen zij uit te sluiten de in Duitschland uitgegeven binnenlandsche leeningen, niettegenstaande die leeningen in sommige gevallen ook in het buitenland ter beurze genoteerd mochten zijn.

Voor wat betreft niet openbaar uitgegeven Deutsche particuliere buitenlandsche schulden op langen termijn, zou de gelegenheid moeten openstaan voor crediteur en debiteur, in gemeenschappelijk overleg toe te treden tot de algemeene overeenkomst. Te overwegen ware, dit recht eenzijdig ook aan de crediteuren te verleen.

Hoe zal nu de modus procedendi zijn, om te geraken tot de, zoowel in het belang van crediteuren als van debiteuren — niet in het minst ook van het Deutsche Rijk — zijnde, algemeene overeenkomst? Naar het voorkomt is de aangewezen weg, dat Deutsche Regeering in overleg treedt met de leiders der groote Banken in Duitschland, die in zeer vele gevallen aan de tot standkoming der particuliere schuldverhoudingen hebben medegewerkt. Tevens zal de Deutsche Regeering zich tot de Regeeringen der voornaamste crediteurlanden moeten wenden, met het verzoek, hunnerzijds te willen bevorderen, dat zich in hun land, al dan niet onder leiding der nationale circulatiebank, een comité vormt, bestaande uit voorloopige vertegenwoordigers der binnen het land gevestigde obligatiehouders e.a. crediteuren van valutavorderingen op langen termijn resp. van de emissiebanken der desbetreffende obligatieleeningen. De verschillende landencomité's zullen zich dan onderling hebben te verstaan en eventueel een centraal comité hebben te vormen, dat dan in verbinding treedt met het Deutsche comité. Natuurlijk laten zich nog andere manieren denken, om spoedig tot elkaar te komen. Hoofdzak is, dat de meeste spoed betracht wordt.

Aan de Deutsche Regeering zal het zeker niet liggen, dat stappen in deze richting worden ondernomen. Doch ook de Regeeringen der voornaamste crediteurlanden zouden goed doen, het vraagstuk der Deutsche particuliere buitenlandsche schulden onverwijld ter hand te nemen, opdat de crediteuren niet onvoorbereid voor het fait accompli van een transfermoratorium komen te staan, *want er is periculum in mora*. Gouverner c'est prévoir.

Mr. Dr. H. J. VON BRUCKEN-FOOK.

PRODUCTIE-REGELING IN DEN LANDBOUW.

Sedert onheugelijke tijden is de regeling der productie in het landbouwbedrijf in hoofdzaak door de vrije mededinging van de verschillende zelfstandige ondernemingen tot stand gekomen. Het Gildenstelsel, dat in andere beroepen (nijverheid, ambachten) de productie eeuwenlang heeft weten te regelen door de mededinging te beperken, heeft op den landbouw geen vat kunnen krijgen. In de steden vormde het Gildewezen een macht van betekenis, welke er in slaagde vrijwel het geheele bedrijfsleven te leiden; op het platteland ontbrak echter een soortgelijke organisatie.

Toen de Fransche revolutie plotseling een einde maakte aan het Gildenstelsel, kwamen landbouw en nijverheid bij de regeling der productie althans in beginsel op gelijke basis te staan. De vrijheid van arbeid, die bij de wet werd ingesteld, bracht met zich, dat de vrije mededinging zich ook op het gebied van handel en nijverheid kon ontwikkelen. Het geheele bedrijfsleven stond daardoor in de 19de eeuw in sterke mate onder invloed van de vrije mededinging, welke hiermede de productieregelende factor bij uitnemendheid geworden was.

Reeds sedert eenige jaren heeft echter de vrije mededinging een niet onbelangrijk gedeelte van het door haar veroverde terrein moeten prijsgeven en in den laatsten tijd verliest zij steeds meer hare betekenis. Door bedrijfsorganisatie en door overheersing van het grootbedrijf (vorming van trusts, kartels, enz.) werd de vrije mededinging reeds sedert verscheidene jaren meer en meer beperkt. Internationaal is de mededinging door steeds verder gaande protectionistische maatregelen sterk aan banden gelegd, zoo niet geheel uitgesloten. Door verschillende omstandigheden is er dus van de vrije mededinging steeds minder overgebleven; terwijl hiermee gepaard is gegaan een toenemend ingrijpen van overheidswege in het bedrijfsleven. De beschutte bedrijven, de grootbedrijven, de officiële of wel semi-officiële overheidsbedrijven zijn steeds meer in betekenis en omvang toegenomen, waardoor de vrije mededinging haar betekenis grootendeels dreigt te verliezen. Hierdoor is de productieregelende betekenis van de vrije mededinging echter tegelijkertijd vrijwel geheel uitgeschakeld. Het gevolg hiervan is geweest, dat het evenwicht tusschen voortbrenging en verbruik de laatste jaren in vrijwel alle bedrijfstakken ernstig zoek is geraakt, hetgeen tot uiting komt in de ophooping van onverkochte voorraden, het stilleggen van vele ondernemingen en in ongekende werkloosheid.

In den landbouw heeft de vrije mededinging zich nog betrekkelijk lang gehandhaafd. Dit is verklaarbaar, daar de landbouw zich in het algemeen het minst leent voor grootbedrijf en voor het op vrijwillige basis tot stand brengen van een krachtige, gesloten organisatie, die het geheele bedrijf regelt. De internationale mededinging is echter ook op het gebied van den landbouw vrijwel geheel op zijde geschoven. Voor zoover buitenlandsche afzet van onze landbouwproducten nog mogelijk blijft, wordt deze meer en meer onderworpen aan contingentieeringsvoorschriften, die evengoed tengevolge hebben, dat de vrije mededinging uitgeschakeld wordt. Contingentieering van den invoer in het buitenland heeft tot gevolg,

dat een centrale regeling van den uitvoer in ons land toegepast moet worden. Daar productie en afzet onafscheidelijk aan elkaar verbonden zijn, vloeit hieruit logisch een productieregeling voort.

Sommigen gaan zoo ver, dat zij ook voor die takken van het bedrijf, die nog niet of slechts in zeer beperkte mate met contingentering van den buitenlandschen afzet te maken hebben, een centrale regeling van den export willen invoeren. Aan een dergelijke centralisatie van den uitvoer kunnen ongetwijfeld voordeelen verbonden zijn. Men dient zich deze aangelegenheid echter in het bijzonder als men met landbouwproducten te doen heeft, vooral niet te eenvoudig voor te stellen. Regeling van den afzet eischt regeling der productie, wat op landbouwgebied een radicale omwenteling van het geheele bedrijfsleven beteekent. Een hoog ambtenaar van den Nederlandschen staat heeft onlangs opgemerkt, dat centralisatie van den export grootendeels vanzelf tot stand komt en dat de overheid er zich veelal toe kon bepalen de eenige schakel van den keten, die ontbrak, aan te brengen. Hierbij werd over het hoofd gezien, dat centralisatie van den export insluit centrale regeling der productie en dat op dit gebied in den landbouw niet één schakel doch nagenoeg alle schakels van den keten ontbreken.

Daarnaast dient er op gewezen te worden, dat in ons land en elders steunmaatregelen ten behoeve van het sterk noodlijdende landbouwbedrijf getroffen zijn, die eveneens tot een verdere beperking van de vrije mededinging geleid hebben. Aanvankelijk heeft men gemeend, dat het hierbij niet noodig zou zijn de productie te regelen, doch de ervaring heeft geleerd, dat deze meening op een dwaling berustte.

Hoe men de steunmaatregelen ook inricht, of men de lasten hierbij legt op de verbruikers, of wel op de schatkist, steeds krijgt men slechts de beschikking over beperkte middelen. In theorie zou men de verbruikers onbeperkt kunnen belasten, doch daar een verbruiksdwang niet bestaat en ook niet mogelijk is, opent deze weg slechts beperkte mogelijkheden. Het is duidelijk, dat men met beperkte middelen geen onbeperkte productie kan steunen, althans niet in voldoende mate, zoodat de rentabiliteit van het bedrijf hersteld wordt. Blijft het bedrijf ondanks de steunmaatregelen verliesgevend, dan wordt het beoogde doel niet bereikt.

Door al deze omstandigheden is het noodzakelijk geworden in den landbouw een productieregeling van bovenaf tot stand te brengen, daar de vrije mededinging uitgeschakeld is. Hierbij blijkt echter duidelijk, dat productieregeling in den landbouw met veel meer moeilijkheden gepaard gaat dan hierbij op het gebied der nijverheid ondervonden worden. De hoofdoorzaak van dit verschijnsel is, dat ondanks vele wetenschappelijke vindingen en technische verbeteringen de natuur de beslissende factor in het landbouwbedrijf is gebleven. Daar de natuur zich nog altijd niet laat dwingen is het gevolg hiervan, dat een productieregeling in den landbouw nooit afdoende kan zijn. De oogstuitkomsten, die van een zelfde oppervlakte van een gewas verkregen worden, loopen sterk uiteen. Als voorbeeld zij er op gewezen, dat de gemiddelde opbrengst per H.A. tarwe in het jaar 1931 in ons land niet veel hoger geweest zal zijn dan 2000 KG., terwijl ditzelfde gewas in het volgende jaar gemiddeld vermoedelijk niet minder dan 3000 KG. per H.A. heeft opgebracht. Dit is dus in twee achtereenvolgende jaren een verschil van niet minder dan 50 pCt. Bij een ander, voor onzen landbouw evenzeer belangrijk gewas, de aardappelen, zijn de verschillen minstens even groot. Er kwamen in de achtereenvolgende jaren in ons land gemiddelde opbrengsten per H.A. voor, die van 200 H.L. tot 300 H.L. aardappelen varieerden. Indien men nu voor de taak gesteld wordt een productieregeling voor tarwe of wel voor aardappelen te ontwerpen en daartoe de te bebouwen oppervlakte moet bepalen, teneinde een

bepaalde oogst te verkrijgen, van welke te verwachten opbrengst moet dan worden uitgegaan? Uit bovenstaande voorbeelden blijkt duidelijk, dat een betrouwbare grondslag hierbij ontbreekt. Met de meeste andere gewassen is het evenzoo gesteld.

Een tweede moeilijkheid, die zich voordoet, is, dat het productieproces in den landbouw slechts zeer langzaam verloopt, zoodat het niet mogelijk is om er op korten termijn verandering in aan te brengen. De maatregelen tot productieregeling moeten daarom reeds geruimen tijd van te voren genomen worden en komen eerst veel later in de productie tot uiting. In dien tusschentijd is het niet of slechts in zeer beperkte mate mogelijk in te grijpen. In den akkerbouw is er bijvoorbeeld in het algemeen slechts één maal per jaar gelegenheid om wijziging in de productie te brengen. Bij het bestaan van vrije of althans niet ernstig belemmerde uitwisseling van landbouwproducten tusschen de verschillende landen, is er veel meer gelegenheid tot aanpassing, daar de zaaitijd in verschillende landen in verschillende jaargetijden valt. Van deze vrije uitwisseling is echter niet veel meer overgebleven.

In de veeteelt eischt ingrijpende productieregeling soms nog meer tijd dan in den akkerbouw. De varkenshouderij leent zich nog het best voor regelingen op dit gebied. Indien men een productiebeperking in de varkenshouderij wil invoeren, kan dit het meest doelmatig geschieden door een kleiner aantal zeugen voor de fokkerij te bestemmen. Gaat men hiertoe over, dan duurt het echter toch nog minstens tien à twaalf maanden, alvorens het aanbod van slachtrijpe varkens hierdoor beperkt wordt. In de rundveehouderij eischt een productieregeling nog veel meer tijd. Wil men bijv. komen tot een beperking van de melkproductie, dan zou dit het best kunnen geschieden door een kleiner gedeelte der koekalven, die geboren worden, aan te houden. Deze koekalveren zullen echter eerst over minstens twee jaren tot jonge productiedieren zijn ontwikkeld, zoodat deze maatregel eerst na twee jaren resultaat kan opleveren. Men zou het beoogde doel veel sneller kunnen bereiken door een grooter aantal melkkoeien af te zetten, hetzij door ze voor de slachtbank te bestemmen, hetzij door er een andere bestemming aan te geven. Bij een geforceerden afzet bestaat echter ernstig gevaar voor ontwrichting van de vee- en vleeschmarkt, waardoor de vee prijzen tot groote schade van de veehouders, sterk gedrukt zouden worden.

De hiervoor geschetste moeilijkheden doen zich, zooals vanzelf spreekt, steeds voor bij de regeling van de productie in den landbouw, dus ook als deze door vrije mededinging tusschen de ondernemers als het ware van anderen op tot stand komt. Daarbij draagt echter iedere boer de verantwoordelijkheid en de gevolgen van het door hem gekozen bouw- en teeltplan. Bij productieregeling van bovenaf is dit niet het geval, doch is de algemeene leiding (bij maatregelen van staatswege de overheid) verantwoordelijk voor den goeden gang van zaken. De moeilijkheden worden hierdoor wellicht niet grooter, maar ze worden meer geconcentreerd en treden daardoor duidelijker naar voren.

Hier komt nog bij, dat wij in den landbouw in sterk overwegende mate te doen hebben met kleinbedrijf. Het aantal ondernemers is hierdoor groot en de omstandigheden, waarin de bedrijven dezer ondernemers verkeren, vertoonen groote verschillen. Het treffen van voor een ieder billijke maatregelen wordt hierdoor lang niet eenvoudig, terwijl de controle op de naleving der bepalingen geen gemakkelijke taak is. Het groote verschil in mentaliteit tusschen de bewoners der verschillende gewesten komt daarbij duidelijk tot uiting.

Ondanks alle bovenvermelde bezwaren is ingrijpen van hooger hand tot regeling der productie noodig gebleken en het laat zich aanzien, dat in dit opzicht in de naaste toekomst nog meer zal moeten gebeuren.

Bij de toepassing der Tarwewet, die aanvankelijk geen productieregeling kende, is voor de komende oogst een regeling ingevoerd, welke den tarweverbouw beperkt tot hoogstens een derde deel van het bouwland, dat in 1932 als zoodanig in gebruik was. Het ligt voor de hand, dat deze beperking noodig was, daar zoowel het maalpercentage als het bloemverbruik beperkt zijn, zoodat men met een onbeperkten verbouw kans heeft om vast te loopen, ondanks verhooging van het toegelaten verplichte maalpercentage.

Ook bij de maatregelen tot instandhouding van den verbouw van suikerbieten, vlas en fabrieksaardappelen is een zekere grens aan de productie gesteld door beperking van de te bebouwen oppervlakte.

Het meest ingrijpend is wel de productieregeling in de varkenshouderij. Krachtens de Crisisvarkenswet wordt telkens voor een bepaald tijdvak de toegelaten aanfok geregeld. Bedenkt men hierbij, dat er in ons land ruim 300.000 varkenshouders zijn, dan zal men gemakkelijk begrijpen, dat het niet gemakkelijk is op dit gebied regelen op te treden. Het is een uiterst moeilijke taak regelingen te treffen, die de bedrijfsvrijheid niet te veel aan banden leggen, die rekening houden met de verschillende bedrijfsomstandigheden en die daarbij ook praktisch uitvoer- en vatbaar voor controle zijn. Daarbij komt, dat men er met een regeling van den aanfok, zooals die sedert eenige maanden bestaat, feitelijk nog niet is. Er moet onderscheid gemaakt worden tusschen de varkensfokkers en de varkensmesters. Hoewel in vele gevallen het fokken en mesten in hetzelfde bedrijf wordt uitgeoefend, waarbij dus van een verschil in belangen geen sprake kan zijn, is dit in andere gevallen niet het geval. Wordt de aanfok sterk beperkt, dan kan dit voor de mesters, die zichzelf niet met de fokkerij bezig houden, dubbel noodlottig worden, daar er kans bestaat, dat de fokkers niet alleen absoluut, doch ook relatief veel minder biggen zullen verkoopen, daar zij deze na de beperking zelf wel kunnen mesten. Het gevolg hiervan zou zijn, dat de mesters zich niet slechts een productiebeperking zullen moeten getroosten, doch vrijwel geheel worden uitgeschakeld. Er wordt naar een zoodanige regeling gestreefd, waardoor dit voorkomen wordt, doch of men hierin voldoende zal slagen, dient te worden afgewacht.

Op het gebied van de rundveehouderij en van de melk- en zuivelproductie is nog geen productieregeling van bovenaf ingevoerd. Hoewel de Crisiszuivelwet nog slechts een goed half jaar werkt, wordt toch reeds ingezien, dat zonder een productieregeling, de steun, die door middel van deze wet aan de veehouderij verleend kan worden, binnen betrekkelijk korten tijd moet verwateren of wel vastloopen. Het treffen van een productieregeling zal echter tot de grootste moeilijkheden aanleiding geven. Op papier is een oplossing gemakkelijk genoeg, doch bij toepassing in de praktijk dagen vele, schier onoverkomelijke moeilijkheden op. Het verkrijgen van een goede maatstaf tot regeling der productie zal in het bijzonder vele bezwaren opleveren. Moet de productie zonder meer teruggebracht worden tot een zeker gedeelte van hetgeen in een vorig jaar werd voortgebracht (voor velen staat echter niet vast hoe groot deze productie was), dan komen de veehouders in bepaalde gebieden ernstig in de knel. Immers in sommige streken (men denke o.a. aan de laagveengronden en de zwaarste kleigronden) is de bodem feitelijk alleen geschikt voor grasland, zoodat beperking van den veestapel hier veel ernstiger gevolgen zal hebben dan elders, waar men tot andere cultures kan overgaan (indien deze althans niet, zooals thans veelal het geval is in sterke mate verliesgevend zijn).

Het bovenstaande zal voldoende zijn om de groote moeilijkheden duidelijk te maken, die bij de productieregeling van bovenaf in den landbouw ondervonden worden. Het betreft hier een geheel nieuw vraagstuk waarvoor de landbouw zich plotseling geplaatst ziet en dat diep ingrijpt in het landbouwbedrijf in zijn

vollen omvang. Daar wij feitelijk nog aan het begin dezer nieuwe richting van de productieregeling in den landbouw staan, zijn er nog slechts weinig ervaringen op dit gebied beschikbaar. Toch zal door praktische ervaring uitgemaakt moeten worden of het langs dezen weg mogelijk is de productie in den landbouw gedurende eenigszins langeren tijd op bevredigende wijze te regelen.

N. H. BLINK.

DE RIJKSMIDDELEN OVER FEBRUARI 1933.

De opbrengst der Rijksmiddelen zet in het nieuwe jaar niet bijster bevredigend in. De in dit nummer gepubliceerde maandstaat over Februari jl. is al bijzonder ongunstig. De gewone middelen brachten f 31.227.200 op tegen f 37.970.600 in Februari 1932 en vertoonen mitsdien een achteruitgang van f 6.743.500. De totale opbrengst bleef voorts een bedrag van f 622.000 bij de gemiddelde maandraming ten achter.

Dit laatste cijfer schijnt niet onrustbarend, vooral indien men in aanmerking neemt, dat Februari de kortste maand van het jaar is. Hierbij moet evenwel worden bedacht, dat de maandraming rond f 3 miljoen lager is gesteld dan voor 1932, terwijl in den middenstaat een drietal nieuwe posten voorkomen, t.w. de opcenten op de rechten op den invoer, de opcenten op den accijns op bier en de opcenten op den accijns op suiker. Laat men deze nieuwe middelen buiten beschouwing, dan blijken de overige middelen f 8.607.800 minder te hebben opgeleverd dan in dezelfde maand van het vorige jaar. De daling zet zich dan ook over vrijwel de geheele linie voort; alleen de bieraccijns en de suikeraccijns gaven een hooger opbrengstcijfer te zien.

De totaal-opbrengst over de eerste twee maanden van het jaar beliep f 61.980.000, d.i. f 7.424.400 minder dan in hetzelfde tijdvak van 1932. Dit laatste bedrag stijgt tot f 10.542.600, indien de nieuwe middelen buiten de vergelijking worden gehouden. Ook de raming werd niet gehaald; het nadeelig verschil bedraagt f 1.718.400. De nieuwe heffingen zijn derhalve niet eens in staat de verliezen op de oude belastingen te compenseeren.

In tegenstelling met de vorige maand vertoonde de grondbelasting ditmaal een decres, zij het tot het niet zeer belangrijke bedrag van f 17.200. Gerekend over twee maanden was de vooruitgang toch nog f 37.400. De raming werd in Februari jl. niet gehaald, doch de tweede maand is voor dit middel in den regel ongunstig.

Verontrustend is de voortdurende daling in de opbrengst der inkomstenbelasting. De teruggang bedroeg ditmaal f 2.055.400, hetgeen verklaarbaar is, omdat de opbrengst grootendeels betrekking heeft op het belastingjaar 1932—1933, waarvan de aanslagen gebaseerd zijn op het jaar 1931, toen de uitwerking der crisis reeds duchtig merkbaar was. Gerekend over twee maanden heeft de inkomstenbelasting reeds f 3.247.900 minder opgebracht. Weliswaar werd de raming in genoemde periode met f 3.295.500 overschreden, doch in de eerste maanden van het jaar worden de ruimste baten ontvangen. Bovendien is de totale opbrengst voor 1933 f 25 miljoen lager geschat. De overschrijding der raming geeft dus allerm minst aanleiding tot het trekken van optimistische conclusies.

De vermogensbelasting maakte opnieuw een sprong naar omlaag. De opbrengst bleef f 299.000 beneden die van Februari 1932. Voor het eerst sinds 1927 konden de ontvangsten van elk der beide eerste maanden de f 1 miljoen niet halen. Gerekend over twee maanden zijn de inkomsten met f 452.500 teruggevoerd. De raming werd in beide maanden overtroffen, doch voor dit middel geldt hetzelfde wat hierboven bij de inkomstenbelasting werd opgemerkt. Met het oog op den achteruitgang van de waarde van

onroerende goederen moet voor de toekomst nog een verdere inzinking dezer belasting worden verwacht.

De dividend- en tantiëmebelasting gaf *f* 74.700 minder. Daar deze heffing in de eerste maanden van het jaar slechts weinig pleegt op te leveren, is deze teruggang niet onbelangrijk, te minder omdat Januari ook reeds een vermindering van *f* 345.000 opleverde. Eerst in het midden van het jaar, waarin de vette maanden vallen, zal intusschen kunnen blijken, in hoeverre de opbrengst aan de verwachtingen beantwoordt.

De invoerrechten vertoonden een uiterst scherpe daling en kwamen van *f* 9.857.400 op *f* 4.592.400. De ontvangsten van Februari 1932 leverden echter een topcijfer. De oorzaak van de sterke toeneming lag toen in de nagevorderde benzinebelasting en droeg derhalve een incidenteel karakter. Toch valt over de baten der afgelopen maand niet te roemen; immers de maandraming werd niet bereikt (opbrengst *f* 1.740.900 lager), niettegenstaande de raming voor het loopende jaar op *f* 76.000.000 is gesteld, terwijl de raming voor 1932 *f* 60.700.000 bedroeg, te vermeerderen met de in dat jaar ingevoerde tariefsverhoging plus benzinebelasting, makende tezamen een raming van *f* 86.700.000. De omstandigheid, dat de opcenten op de invoerrechten, die in hoofdzaak door navordering over twee maanden *f* 2.684.700 oprachten, 2/12 der raming met *f* 934.700 overtroffen, maakt dien achterstand slechts ten deele goed. Het statistiekrecht liep, door de malaise en de voortgaande handelsbelemmeringen, terug met *f* 39.700. Al is de achteruitgang minder sterk dan in het vorige jaar, de omstandigheid, dat de daling zich nog steeds voortzet, is wel zeer bedenkelijk.

Het meerendeel der accijnzen bewoog zich in dalende richting. Het zout gaf *f* 22.200 minder, waardoor het surplus van Januari weer gedeeltelijk werd teniet gedaan. De geslachtaccijns decresseerde, door de lagere waarde van het slachtvee, met *f* 91.000. De wijnaccijns leverde *f* 6.000 minder op, doch de ontvangsten van de beide eerste maanden van het kwartaal zijn voor dit middel van weinig betekenis. De gedistilleerdaccijns liep terug met *f* 290.500; de gestadige daling van dit middel zal wel als een crisisverschijnsel zijn aan te merken. De opbrengst van de opcenten op den bieraccijns was nog onbetekenend in verband met den daarvoor geldenden crediettermijn, doch het middel zelf gaf een belangrijk hogere opbrengst (*f* 115.000 méér); met het oog op de opcentenheffing zijn in het laatst van 1932 blijkbaar meer brouwsels verricht dan voor de onmiddellijke behoefte noodig was. De suikeraccijns verschafte *f* 1.438.800 meer, hoewel de maand Februari ditmaal een verschijndag van den crediettermijn minder telde. Ook bij dit middel zullen met het oog op de verwachte opcentenheffing grootere voorraden zijn ingeslagen. De opcenten op dit middel gaven slechts *f* 326.900 (raming *f* 875.000); de nagevorderde opcenten zijn eerst opvorderbaar 1 Maart 1933. Met den tabaksaccijns gaat het meer en meer den verkeerden kant uit; ditmaal kwam *f* 677.100 minder binnen dan in dezelfde maand van het vorige jaar.

Met de zegel- en registratierechten staat het er slecht voor. Eerstgenoemd middel bracht *f* 244.200 minder op, hoewel de beursbelasting *f* 21.300 meer opleverde. Er worden steeds minder leeningen uitgegeven en de omzet ter beurze wordt voortdurend geringer, waardoor het effectenzegel ongunstig wordt beïnvloed. Ook de registratierechten gaven een schamel resultaat; de vermindering bedroeg bij dit middel *f* 141.800. De verkoopprijzen van onroerende goederen dalen; bovendien wordt het overgangsrecht van vast goed op groote schaal onttaan door de oprichting van naamlooze vennootschappen.

De successierechten daalden met *f* 416.200 en bleven *f* 217.200 beneden de raming. De saldo's van verffende boedels zijn door de waardedaling zeer verminderd. Toch is bij dit middel het laagtepunt nog

zeker niet bereikt, in aanmerking genomen de omstandigheid, dat voor de betaling dezer belasting acht maanden uitstel wordt verleend.

De domeinen verschaften *f* 474.200 minder, deels door verlaging der pachtprizen, deels door toevallige oorzaken. De loodsgelden vertoonden een decres van *f* 3.100. Gerekend over twee maanden werd aan laatstgenoemd middel *f* 18.900 minder ontvangen dan in 1932; daarentegen werd de raming met *f* 6.100 overschreden.

Voor de inkomsten der bijzondere fondsen verwijzen wij naar den middenstaat.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING.

VAN DE EERSTE TOT DE TWEDE ECONOMISCHE WERELDCONFERENTIE.

Prof. Elemér Hantos te Budapest schrijft ons:

In Mei 1927, toen de zon van de welvaart nog hoog aan den Amerikaanschen hemel stond en haar weldadige stralen tot ver over het Europeesche vasteland reikten, kwam op uitnoodiging van den Volkenbond de eerste economische wereldconferentie bijeen. Deze conferentie heeft een soort economisch wereldprogramma opgemaakt en de verwezenlijking daarvan aan de regeeringen overgelaten. Als hoeksteen van een ontwikkeling gedacht, is de economische wereldconferentie van Genève in den loop der jaren als een verschijnsel van voorbijgaanden aard in de lange reeks van internationale conferenties verbleekt. Behalve het handelsverdrag, dat in 1927 tusschen Frankrijk en Duitschland onder invloed van de economische wereldconferentie te Genève tot stand was gekomen, is er geen enkele gebeurtenis of symptoom aan te wijzen, waaruit men den idiëelen invloed van de conferentie op de openbare meening zou hebben kunnen afleiden. De hogere rationaliteit in het economisch handelen, de grootere stabiliteit in de economisch-politieke betrekkingen van de volkeren, welke deze economische enquête in grooten stijl ten doel had, heeft niet plaats gehad; de regeeringen hebben bij haar politiek met de besluiten van de conferentie geen rekening gehouden, deze niet in de practijk toegepast.

De economische wereldconferentie van Genève was in geen geval als een politiek-staatkundige actie bedoeld, door welke concrete overeenkomsten tot stand zouden komen, doch slechts als een beraadslaging, waarbij deskundigen voorstellen inzake de ter sprake gebrachte vraagstukken ter overweging zouden geven. De behandelde vraagstukken waren echter in hun opzet zoo beperkt, dat het programma van de conferentie hierdoor vanaf den beginne een abstract karakter droeg. De op de conferentie behandelde stof was beter geschikt voor wetenschappelijke verhandelingen, dan voor practische oplossingen, en de conferentie zelf werd terecht met de groote oecumenische concilies van de veertiende eeuw vergeleken, welke den strijd over de dogma's zinnebeeldig voorstellen.

Stellig heeft ook tot veronachtzaming van de krachtige waarschuwingen van de eerste economische wereldconferentie de onmiddellijk op haar volgende conjunctuurperiode medegewerkt, welke de wisselvalligheid van al het bestaande deed vergeten en aan het voortbestaan van de heerschende welvaart deed gelooven. De hoofdreden, weshalve de economische wereldconferentie geen practisch resultaat opleverde, zou echter daarin gevonden kunnen worden, dat elk streven in practische richting reeds van tevoren was uitgesloten, doordat men het vraagstuk van de internationale schulden, van de internationale landverhuizing, evenals, van de arbeidstoestanden bewust van de besprekingen op de conferentie heeft uitgeschakeld.

De gevoeligheid ten opzichte van de vraagstukken der internationale schulden en van de herstelschulden heeft belet, om in de besluiten van de conferentie

erop te wijzen, dat de met oorlogs- en herstelschulden belaste landen op grooteren uitvoer en daarmee op een welwillende handelspolitieke behandeling van hun exportgoederen zijn aangewezen. Het starre standpunt van de conferentie in deze vraagstukken heeft de Duitsche delegatie aanleiding gegeven om van het indienen van een exposé over den economischen toestand van haar land af te zien, daar zij der meening was, dat in een dergelijk rapport het vraagstuk van de herstelbetalingen niet zou kunnen ontbreken.

Eenzelfde terughoudendheid, als bij het internationale oorlogsschulden- en herstelvraagstuk, heeft de conferentie eveneens aan haar deelnemers bij de behandeling van het bevolkings- en landverhuizingsvraagstuk opgelegd. Talrijke vertegenwoordigers van verschillende landen roerden deze problemen even aan en trachtten aan te toonen, dat het vruchteloos is, schematisch een verzachting van de invoerrechten en andere beschermingsmaatregelen te eischen, wanneer men de diepere oorzaken, waardoor sommige landen genoodzaakt zijn, voor hun overtollige arbeidskrachten nieuwe bestaansmogelijkheden te scheppen, buiten beschouwing laat. Met de na den oorlog blemmerde emigratie, de Amerikaansche immigratievoorschriften werd echter bij de besluiten van de conferentie geen rekening gehouden.

Op deze wijze werden de twee groote marktgebieden van de wereldeconomie, de arbeidsmarkt, evenals de geld- en kapitaalmarkt bij de onderhandelingen buiten beschouwing gelaten en de derde markt, de goederenmarkt, als een op zichzelf staande zaak beschouwd, terwijl met haar betrekkingen tot de beide andere markten geen rekening werd gehouden. „In de miskennis van de nauwe wederzijdsche betrekkingen, die tusschen de drie groote marktgebieden, menschen, kapitaal en goederen, bestaan, ligt de diepere oorzaak van de mislukking van de economische wereldconferentie van 1927”, heeft een eminent medewerker daaraan, de vroegere Duitsche staatssecretaris Trendelenburg, nog kort geleden geconstateerd.

De algeheele verwaarloozing van den natuurlijke samenhang der economische verschijnselen leidde tot een buitengewone verscherping van de crisis, toen de crediteurlanden zich tegen den goederenstroom uit de debiteurlanden verzetten, zonder in te zien, dat goederenleverantie de eenig mogelijke vorm van daadwerkelijke betaling is. Eerst nadat de economische nood van de wereld algemeen was geworden, zagen de crediteurstaten in, dat er slechts een oplossing voor de wereldmoeilijkheden zou kunnen worden gevonden, wanneer men zou hebben geleerd, het geheele complex van de economische vraagstukken als een eenheid te beschouwen. De conferentie van Lausanne, waarop tot bijeenroeping van de Londensche conferentie werd besloten, heeft terecht ingezien, dat tolmuren en deviezenbepalingen denzelfden weg moeten bewandelen als de herstelbetalingen, wil men mogelijkheden voor het herstel van de wereldhuishouding scheppen. Derhalve werd een plan uitgewerkt voor een economische en een valutaconferentie, die maatregelen moest beramen voor het overwinnen van de economische en financiële moeilijkheden, die de crisis hebben veroorzaakt, of die de crisis zouden kunnen verlengen.

Men ziet, dat het programma van de economische wereldconferentie van 1933 zich niet meer tot de productie en tot het goederenverkeer beperkt, zooals zulks in Genève het geval was. Sedert Genève is er veel veranderd. Destijds werd het aantal werklozen op 10 miljoen, thans op 30 miljoen geschat. Destijds had de wereldhuishouding nog de beschikking over een automatisch werkend veiligheidsventiel, dat aan het in verval geraakte organisme versche lucht toevoerde, over den gouden standaard, waarop einde 1927 ongeveer 40 landen hun geldstelsels weder hadden opgebouwd. Door het prijsgeven van dit stelsel in de meeste landen der wereld zijn ook

zijn weldadige gevolgen voor de wereldhuishouding weggevalen.

De Londensche conferentie moet juist daarom den hefboom voor deze punten aanzetten. In de opeenvolging van de ter sprake komende thema's nemen de financiële vraagstukken: de valuta- en credietpolitiek, het deviezenverkeer, het prijsniveau, kapitaalverschuivingen de voornaamste plaats in, daarop volgen in het tweede deel van het programma de verbetering van de productieverhoudingen en van den goederenruil, inzonderheid ten aanzien van de handelspolitiek.

Met deze opeenvolging is niet bedoeld, dat het eene vragencomeplex zonder het andere kan worden opgelost, veelmeer bestaat tusschen beide een niet te scheiden verband, en de deskundigen van het voorbereidende Comité hebben duidelijk ingezien, dat een betaling van de schulden aan de crediteurlanden zonder grootere bereidwilligheid, om daartegen goederen en diensten in ontvangst te nemen, niet mogelijk is. Slechts het vraagstuk van de oorlogsschulden ontbreekt willens en weteus op de agenda van de conferentie. Deze leemte van het programma zal het resultaat van de conferentie echter niet in gevaar brengen, want de Amerikaansche delegatie heeft in het voorbereidende Comité van de conferentie de oplossing van het oorlogsschuldenvraagstuk als voorloopige voorwaarde voor de conferentie aangeduid. Alvorens aan praktische arbeid op de conferentie kan worden gedacht, zal men derhalve de schuldenkwesie tusschen Amerika en Europa in het reine moeten brengen. Eerst na de oplossing van het vraagstuk der politieke schulden zal de economische conferentie nuttig werk kunnen verrichten.

Een mislukking, zooals de conferentie van Genève is gebleken, zal tevens worden vermeden, doordat de Londensche conferentie een conferentie van regeeringen zal worden. In de plaats van een keur vertegenwoordigers van economische belangen en deskundigen, die in 1927 bijeenkwamen, zullen thans politieke vertegenwoordigers door rechtstreeksche onderhandelingen samenwerken om tot bindende regeeringsverdragen te komen. Het voorbeeld van Genève zal niet kunnen worden herhaald, t.w. dat de regeeringen de aanbevelingen van de deskundigen in principe erkennen, doch deze in de praktijk negeren.

Het schijnt op zijn plaats, om op de fouten van de eerste economische wereldconferentie te wijzen, ten einde te voorkomen, dat de tweede het lot van haar voorgangster zal deelen. Slechts wanneer men aan de ervaringen en de lessen van Genève opvoedkundige waarde hecht, wanneer men uit de fouten en gebreken van de eerste economische wereldconferentie leering trekt, zal het mogelijk zijn, om aan een ontuchtterde wereld weder hoop en vertrouwen in te boezemen.

DE AMERIKAANSCHEN PUBLIC UTILITIES IN 1932.

De Heer A. Friedrich te Berlijn schrijft ons:

De ineenstorting van het Insull-concern, het — inmiddels afgewezen — voorstel tot gerechtelijk beheer over de Associated Gas and Electric, een reeks ingrijpende kapitaalreducties bij groote electriciteitsconcerns, talrijke aanvragen tot uitstel van betaling, de liquidatie van eenige kleine holding- en beleggingsmaatschappijen en dergelijke verschijnselen karakteriseeren de grootere financiële moeilijkheden, die den organisatorischen opbouw van de Amerikaansche electriciteitsvoorziening in het afgelopen jaar hebben doen wankelen. Deze gevolgen van de crisis zijn des te markanter, nu het eigenlijke electriciteitsbedrijf, evenals in andere landen, vrij goed bestand bleek tegen de crisis.

De crisis van het holdingsysteem.

Voor de eerste keer sedert een lange reeks van jaren is de concentratiebeweging, die in de opkomst van de groote concerns en in de oprichting op groote

schaal van nieuwe ondernemingen, vaak met een speculatief karakter tot uitdrukking kwam, bijna geheel tot staan gekomen. Hoewel de technisch-economische voorwaarden voor een aanhouden van de fusiebeweging zijn blijven bestaan, kwamen in 1932 nog nauwelijks fusies enz. tot stand. Tegelijkertijd heeft er in talrijke gevallen een verschuiving plaats gehad in de machtsverhouding tusschen de controlemaatschappijen en de door haar gecontroleerde bedrijven; de dochtermaatschappijen zijn thans vaak nog credietwaardiger dan de controlemaatschappijen.

Het feit, dat de toepassingsmogelijkheden juist op het gebied der electriciteit slechts voor een klein deel zijn uitgeput, dat de vooruitzichten voor ontwikkeling in de eerstvolgende tien jaren op een veelelvuldiging van de huidige productie- en omzetcijfers wijzen, heeft de verschaffing van enorme kapitalen aangemoedigd; elke zich voordoende kapitaalbehoefte werd door het publiek en door de banken gretig gedekt, en het was slechts bijzaak, dat de expansie in den vorm van nieuwbouw en van de verwerving van nieuwe aandelenpakketten van jaar tot jaar duurder werd. Van 1913 tot November 1928 steeg de index van de bouwkosten voor elektrische trams met 106 pCt. Van 1913 tot Januari 1930 steeg de bouwkosten-index voor electriciteitsbedrijven en distributienetten met 85 pCt.

De gemiddelde aandelenkoers van 50 grote Public Utilities bewoog zich in den aanvang van 1927 nog tusschen 50 en 60 pCt., steeg echter tot midden 1929 tot ruim 115 pCt. De voortzetting van de expansiepolitiek, ondanks de stijgende kosten, was te hachelijker, naarmate de uitbreidingen in vele gevallen slechts op korten termijn waren gefinancierd. Als gevolg van den gedaalden stroomverkoop werd er een geringer gebruik van de capaciteit gemaakt, de uitbreiding van de bedrijven beperkte zich in den laatsten tijd tot het voltooiën van vroeger gebouwde fabrieken; in verband hiermede daalde de bouwkostenindex in Mei 1932 tot 148 pCt. (1913 = 100); tot Januari 1933 heeft deze zich weder tot 152 pCt. hersteld.

De aandelenkoers van de 50 grootste maatschappijen daalde einde 1930 reeds tot 85 pCt., einde 1931 tot 65 pCt. en half 1932 tot ongeveer 20 pCt. Gedurende de eerste weken van 1933 schommelde hij tusschen 28 en 29 pCt. Met deze ontwikkeling ging een waardevermindering der fabrieken, in veel grotere mate echter een waardevermindering van de aandelenpakketten der controlemaatschappijen gepaard. Vaak was het in de laatste jaren overgespaarde surplus voldoende voor de compensatie van de waardevermindering, vaak waren grotere kapitaalreducties noodzakelijk, en in enkele gevallen, zooals inzonderheid bij de grootste maatschappijen van het Insull-concern en bij de Western Power, Light and Telephone Co. waren gerechtelijk beheer en faillietverklaring onvermijdelijk.

Productie en verkoop.

De Amerikaansche electriciteitsproductie — de cijfers hebben betrekking op alle openbare werken incl. de spoorwegmaatschappijen — had in 1929 met 97,35 milliard KWU. haar hoogtepunt bereikt; dit cijfer was bijna 10 milliard KWU. groter dan dat voor 1928. Het daalde in 1930 tot 95,94, in 1931 tot 91,72 en in 1932 tot rond 84 milliard KWU.

De stroomverkoop aan de groote verbruikers werd evenals in andere landen het meest door de crisis getroffen. Hij bedroeg in 1932 nog slechts 31 milliard KWU. tegen 38,5 in 1931 en 44,3 in 1929. Aan den anderen kant steeg de afzet van electriciteit aan huishoudingen in 1932 nog van 11,7 tot 12,0 milliard KWU. tegen nog slechts 9,8 milliard in 1929. De overige kleine verbruikers van licht en energie namen in 1932 12,9 milliard KWU. af tegen 13,5 in 1931 en 13,1 in 1929. In totaal bedroeg de verkoop van de publiekrechtelijke electriciteitsbedrijven in 1932 77,2

milliard KWU., d.w.z. rond 9 milliard KWU. meer dan in 1931 en ongeveer 13 milliard minder dan in 1929.

Inkomsten en uitgaven.

Als gevolg van de geschetste verschuiving in den afzet daalden de totale inkomsten niet in dezelfde mate als de stroomverkoop, doordat bij den verkoop van electriciteit aan de kleine afnemers gemiddeld een hogere prijs per KWU. wordt verkregen dan bij den verkoop in het groot. In totaal bedroegen de inkomsten van alle electriciteitsbedrijven in 1932 \$ 1.979,24 miljoen tegen 2.125,11 in 1931, 2.151,15 in 1930 en 2.105,90 in 1929.

Tegelijkertijd konden de loopende bedrijfskosten — excl. belastingen, rentebetalingen, afschrijvingen enz. — worden verlaagd. Zij stegen van 1929 tot 1930 nog van \$ 934,89 tot 946,18 miljoen, daalden echter in 1931 tot \$ 913,91 en in 1932 tot 839,63 miljoen. Tot de groote vermindering van de uitgaven in 1932 heeft op groote schaal ook het weer medegewerkt, dat een grotere aanwending van de waterkrachtbedrijven en als gevolg daarvan een vermindering van de uitgaven voor kolen toeliet.

Ontwikkeling van de winsten.

De ontwikkeling van de winsten had over het algemeen op dezelfde wijze plaats als in Duitschland. Terwijl de bruto-winsten vrij stabiel bleven, zijn de netto-winsten over het algemeen sterk gedaald. Dit is in hoofdzaak hieraan toe te schrijven, dat de loopende onkosten bij electriciteitsbedrijven (in hooge mate kapitaalintensieve ondernemingen) nauwelijks verlaagd kunnen worden, inzonderheid vereischten de rentebetalingen en de afschrijvingen bijna dezelfde bedragen.

Ontwikkeling van de winsten der grotere electriciteitsconcerns.

I. Bedrijven. 1)

	Netto-winst 1932	Dal. ten opzichte van 1931	Netto-winst 1932	Dal. ten opzichte van 1931
	Mill. \$	1931 %	Mill. \$	1931 %
Consolidated Gas, Electric Light & Power Co. of Baltimore	25,03	3,5	4,46	18,0
Puget Sound Power & Light	13,73	13,5	0,49	43,9
Virginia Electric & Power	15,59	8,3	2,53	7,4
Alabama Power Co.	15,89	11,0	1,30	48,7
Duquesne Light	25,45	9,1	10,75	17,8
Georgia Power	22,89	9,5	2,50	16,1
Kansas City Power and Light	14,80	0,0	4,17	7,1
Louisville Gas & Electric	9,98	7,7	1,71	27,2
Northern States Power	35,55	4,3	2,26	42,5
Southern California Edison	37,46	8,2	18,87	7,2

II. Holding Maatschappijen.

American Power & Light	76,31	10,3	- 0,21	3)
Amer. Water Works and Electric Co.	44,62	11,4	3,03	35,0
Electric Power & Light	74,13	8,9	0,20	96,0
National Power & Light	71,94	8,3	1,70	55,3
Public Service Corp. of New Jersey	125,83	8,3	28,30	7,4
Commonwealth & Southern	116,08	11,5	5,53	60,0
Philadelphia Co.	49,61	14,8	5,40	51,7

1) De cijfers hebben bij de National Power & Light en bij de Public Service Corp. of New Jersey betrekking op het kalenderjaar, bij de overige maatschappijen op het tijdvak Dec. 1930 tot Nov. 1931 en Dec. 1931 tot Nov. 1932.

2) 1931 netto-winst \$ 6,87 miljoen, 1932 verliesdald.

Uit ons cijferoverzicht blijkt in de eerste plaats, dat de netto-winst bijna overal in sterkere mate is gedaald dan de bruto- en bedrijfswinst, in de tweede plaats, dat over het algemeen de daling van de winsten bij de controlemaatschappijen sterker was dan bij de bedrijven. Als gevolg van een andere samenstelling is de bij de Public Service Corp. of New Jersey genoemde netto-winst met de overeenkomstige cijfers van de andere ondernemingen niet te vergelijken.

Twee goede voorbeelden voor de financiële ontwikkeling bieden de twee grootste controlemaatschappijen op electriciteitsgebied. Bij de Electric Bond and Share Co., die, zooals bekend, in nauwe relatie staat met de General Electric Co. en die behalve vier groote Amerikaansche electriciteitsconcerns (American Power & Light Co., American Gas and Electric, National Power & Light, Electric Power & Light) ook

de American and Foreign Power Co. controleert, daalde de bruto-winst in 1932 met 42 pCt. tot \$ 18,90 miljoen, de uitgaven slechts met 29 pCt. tot \$ 5,33 miljoen en de netto-winst met 46 pCt. tot \$ 13,57 miljoen. De waarde der deelnemingen bedroeg volgens den koers van Maart 1930 \$ 1.278 miljoen, einde 1930 \$ 609 miljoen, einde 1931 \$ 218 miljoen en einde 1932 \$ 166 miljoen. De balanswaarde (31 Dec. 1932) bedraagt echter \$ 504,97 miljoen. Anderzijds kwam tegelijkertijd onder de passiva een reserve van \$ 369,99 miljoen voor.

Bij de begin 1929 met medewerking van de bankiers J. P. Morgan & Co. opgerichte United Corp. daalde de bruto-winst in 1932 met 23,4 pCt. tot \$ 14,83 miljoen, terwijl de rentebetalingen met bijna 19 pCt. tot \$ 0,57 miljoen stegen. De loopende uitgaven waren met \$ 0,44 miljoen 6 pCt. lager. Er bleek een netto-winst van \$ 13,82 miljoen te zijn, 25 pCt. lager dan het vorige jaar. De balanswaarde van de deelnemingen (31 Dec. 1932) bedraagt evenals in het voorafgaande jaar \$ 592,82 miljoen. De werkelijke marktwaarde bedroeg echter slechts \$ 272,26 miljoen tegen \$ 269,41 miljoen het jaar tevoren. Het surplus bedroeg \$ 384,72 miljoen en veranderde eveneens niet.

Behoeftte aan nieuw kapitaal.

Als gevolg van de sterke beperking van den bouw van krachtcentrales en leidingen was de behoefte aan kapitaal van de Amerikaansche electriciteitsmaatschappijen in 1932 buitengewoon laag. Zij bedroeg slechts \$ 465,92 miljoen tegen 1,49 milliard in 1931 en 1,59 milliard in 1930. Men moet tot 1920 teruggaan, om een nog lager emissiebedrag (\$ 369,37 milliard) te vinden. Opmerkelijk is voorts, dat in 1932 in het geheel geen aandelen meer werden uitgegeven. De emissies betreffen bijna uitsluitend vaste rentedragende fondsen. Het grootste deel van het emissiebedrag (\$ 291,50 miljoen) komt voor rekening van aflossing van obligatiën. Rond 56 pCt. van het kapitaal diende voor conversie, terwijl tot 1930 het grootste gedeelte van de nieuw opgenomen kapitalen voor bouw- en uitbreidingsdoeleinden werd gebruikt. Een kenmerk van de veranderde toestanden op de kapitaalmarkt is voorts het feit, dat de gemiddelde rentevoet voor de uitgegeven obligaties van 4,6 pCt. in 1931 tot 5,6 pCt. in 1932 is gestegen.

In het afgelopen jaar bedroeg het totaal der vervallen verplichtingen van de Public Utilities rond \$ 400 miljoen. Hiervan kwamen voor rekening van obligatiën \$ 164,95 miljoen. Men schat, dat dit jaar voor een bedrag van \$ 161,42 miljoen aan obligatiës zal vervallen.

De verdere ontwikkeling zal er in hooge mate van afhangen, of de nieuwe president Roosevelt, die, zoo-

als bekend, vóór zijn verkiezing verschillende malen voor meerdere staatsbemoedienis bij de Public Utilities is opgekomen, een deel der door hem gestelde eischen zal verwezenlijken.

AANTEKENINGEN.

De goudproductie in 1932.

In het Annual Bullion Letter 1932 van de Firma Samuel Montagu & Co. te Londen wordt met betrekking tot het goud inzonderheid op twee punten de aandacht gevestigd, t.w. op de toegenomen productie en op het loskomen van „hoards”, inzonderheid uit Britsch-Indië, maar ook uit andere landen. Een en ander laat zich verklaren uit het feit, dat het goud ten opzichte van andere goederen en diensten aanzienlijk in waarde is gestegen.

Van de goudproductie, uitgedrukt in goudponden tot den prijs van 84 s. 11½ d. per fijn ons, geeft onderstaand staatje een beeld.

Men ziet daaruit, dat thans voor het eerst de productie van het recordjaar 1915 weder is overschreden.

The Union Corporation (de maatschappij, waarvan de bekende goudexpert Joseph Kitchin, overleden in Juli jl., directeur was) maakt naar aanleiding van de gestegen goudproductie en het afvloeien van goud uit Britsch-Indië de volgende opmerkingen:

„Between 1923 and 1929 the rate of increase in the world's output was about 1½ per cent. per annum, but in the three following years it grew to 7, 7 and 8 per cent., respectively. The year 1932 constitutes a record in the history of gold mining; for the first time the output exceeds £ 100,000,000 in value. The increase of £ 7,200,000 over the year 1931 was made up as follows:

	1932 Increase over 1931.	Per cent. Increase over 1931.
	£	%
South Africa	2,000,000	6.3
Canada	1,600,000	14.0
U.S.A.	1,400,000	14.9
Australasia	900,000	27.3
Others	400,000	1.7
	£ 7,200,000	7.6

„Canada produced in 1932 £ 2,200,000 more than the United States and thus established her position as the second largest producing country. The British Empire's proportion of the total production is about the same as in the preceding two years, viz.: 70.5 per cent.; while South Africa still accounts for nearly half of the world's output.

„In the cases of countries which have left the gold standard, the production of gold has been stimulated by the existence of the so-called 'gold premium,' which at the end of the year amounted to 45 per cent. in Rhodesia, India and W. Africa, 83 per cent. in Australia and 13 per cent. in Canada. South Africa abandoned the gold standard on the 28th December, 1932, and now joins the list of those countries which benefit by the gold premium, which

Jaar	Zuid-Afrika	De rest van het Britsche Imperium	Totaal Britsch Imperium	Andere Landen	Wereld-totaal	Stijging of daling, t.o.v. 1915 in pCt.		
						Zuid-Afrika	Britsch Imperium	Wereld-totaal
1914	35.7	21.0	56.7	33.8	90.5	—	—	—
1915	38.6	22.2	60.8	35.8	96.6	—	—	—
1916	39.5	20.3	59.8	33.8	93.6	+ 2	— 2	— 3
1917	38.3	17.9	56.2	30.2	86.4	— 1	— 8	— 11
1918	35.8	15.7	51.5	27.6	79.1	— 7	— 15	— 18
1919	35.4	14.9	50.3	24.9	75.2	— 8	— 17	— 22
1920	34.7	13.6	48.3	20.2	68.5	— 10	— 21	— 29
1921	34.5	13.3	47.8	20.1	67.9	— 11	— 21	— 30
1922	29.8 ¹⁾	15.0	44.8	20.8	65.6	— 23	— 26	— 32
1923	38.9	14.6	53.5	22.1	75.6	+ 1	— 12	— 22
1924	40.7	15.4	56.1	24.7	80.8	+ 5	— 8	— 16
1925	40.8	15.5	56.3	24.5	80.8	+ 6	— 7	— 16
1926	42.3	15.5	57.8	24.4	82.2	+ 10	— 5	— 15
1927	43.0	15.8	58.8	23.7	82.5	+ 11	— 3	— 15
1928	44.0	15.6	59.6	24.1	83.7	+ 14	— 2	— 13
1929	44.2	15.7	59.9	22.9	82.8	+ 15	— 1	— 14
1930	45.5	16.6	62.1	26.4	88.5	+ 18	+ 2	— 8
1931	46.2	19.8	66.0	28.3	94.3	+ 20	+ 9	— 2
1932 ²⁾	49.1	22.5	71.6	29.9	101.5	+ 27	+ 18	+ 5

¹⁾ Tijdelijke daling der productie als gevolg van staking der blanke mijnarbeiders. ²⁾ Geschat.

in the case of South Africa amounted nominally at the end of the year to about 32 per cent.

„With South Africa now off the gold standard and gold-mining activity increasing in most of the producing countries, it is probable that 1933 will show a still further increase in the gold output, although the gold premium may have the effect of encouraging the mining of lower grade ore and thus, to some extent, counteracting its own stimulus as far as the volume of production is concerned.

„During the year under review India has continued to export large quantities of gold, mainly emanating from private hoards. This movement commenced in October 1931, and by the end of that year had amounted to about £19,000,000 gold currency. During 1932 a further £36,000,000 was exported, making a total, since Great Britain abandoned the gold standard, of £55,000,000.”

Als gevolg van het enorme deflatieproces is de verwachting, dat de goudproductie in deze jaren slechts een uiterst geringe toeneming zou vertoonen, voorhands niet uitgekomen.¹⁾

¹⁾ Zie de desbetreffende cijfers van het eerste Interim-Rapport van de Gouddelegatie van den Volkenbond in Ec.-Stat. Ber. van 8 October 1930.

INGEZONDEN STUKKEN. DE CRISIS EN DE GELDPOLITIEK.

De Heer A. A. van Sandick schijft ons:

In zijn naschrift bij het artikel van Prof. A. M. de Jong in het vorige nummer, herhaalt Prof. G. M. Verrijn Stuart zijn in eerste instantie geuite meening, dat het streven naar een internationaal toegepasten gouden standaard dient gepaard te gaan met reflatie, d.i. een politiek van credietverruiming en van vergroting der *thans sterk afgenomen geldcirculatie*. Wat leeren ons nu de cijfers? Dat de totale geldcirculatie der voornaamste landen, inclusief het girale geld der gewone banken, tusschen einde 1929 en einde 1932, slechts met circa 12 pCt. is verminderd¹⁾ en dit, terwijl in deze drie jaren van depressie het prijsniveau grosso modo is gedaald met 40 à 50 pCt. Waar tezelfdertijd de businessactivity en de handelsomzetten ongeveer zijn gehalveerd, kan deze relatieve toename van het geldvolume niet eens worden beschouwd als compensatie voor de afname van de overigens onmeetbare omloopsnelheid van het geld. Hieruit mag m.i. worden geconcludeerd, dat de geldhoeveelheid voor de tegenwoordige omstandigheden veel te groot is en dat het, om een reflatie mogelijk te maken, (de wenschelijkheid laat ik daar) allerminst noodzakelijk is door credietpolitieke maatregelen het geldvolume verder te vergroten. Inderdaad, wij zwemmen er in. Het is, zooals in de door den heer De Jong aangehaalde passage uit het rapport van den Volkenbond wordt gezegd: „Available credit has not disappeared. On the contrary, there is abundant supply, but... it is not being used.”

Ik weet zeer wel, dat een belangrijk deel van het geld, dat in omloop heet te zijn, thans is opgepot; maar juist omdat dit geld te eeniger tijd weer in circulatie zal komen, is er geen reden om het geldvolume nog verder te vergroten. De heer Verrijn Stuart stelt voorts zelf, dat het prijsniveau abnormaal is gedrukt door de afgenomen omloopsnelheid van het geld. Verhooging van deze omloopsnelheid zou dus alleen al een prijsstijging mogelijk kunnen maken. Maar dan is hiertoe niet ook nog een reflatie nodig.

De tweede opmerking, waartoe de repliek van Prof. Verrijn Stuart mij aanleiding geeft, is deze: Hoe kan onder de thans heerschende omstandigheden de verlagings van de gouddekkingspercentages tot reflatie leiden? Indien wij morgen in de courant zouden lezen, dat alle circulatiebanken hunne dekkingspercentages tot op de helft hadden teruggebracht, zou dit m.i.

¹⁾ Dit percentage zou nog lager zijn geweest als de circulatie in Duitschland, dat een uitzonderingspositie inneemt, niet was afgenomen met 35 pCt. Voor de cijfers moge worden gerefereerd aan de officiële statistieken, o.a. die van den Volkenbond.

geen enkel gevolg hebben. Dit zou nog eerder het geval zijn, indien de minimumdekkingspercentages werden verhoogd, omdat dit vermoedelijk meer dan één land zou dwingen den gouden standaard te verlaten. Overigens spreekt wel vanzelf, dat ik een dergelijke dwaze maatregel in het geheel niet propageer.

En tenslotte nog deze vraag. Waaruit blijkt, dat de Commissie-Trip de eventueele instelling van een International Credit Institute beschouwt als een middel om tot reflatie te komen? In de door den heer Verrijn Stuart aangehaalde passage wordt juist gezegd, dat de credietverleening van een dergelijk instituut scherp zou moeten worden gecontroleerd, „with a view to preventing any inflation”. Indien, zooals Prof. Verrijn Stuart schrijft, de nadruk juist moet vallen op „reconstruction”, waar blijft de reflatie dan?

Ook schrijver dezes, die geen voorstander is der prijsstabilisatie, zou een prijsstijging zeer toejuichen. Maar een reflatie of, hetgeen hetzelfde is, een beetje inflatie, schijnt mij niet het juiste middel te zijn om dit doel thans te bereiken.

Effectiever zal vermoedelijk zijn de door de Amerikaansche regeering getroffen maatregel om de goudafgifte aan particulieren stop te zetten, waardoor het publiek wordt belet in het goud te vluchten, hetgeen een verdere *deflatie* in de hand zou werken. Het is alleen maar jammer, dat men in Amerika hiertoe niet reeds eerder is overgegaan.

Naschrift. De eerste opmerking van den heer Van Sandick berust op eene misvatting van hetgeen wij geschreven hebben. *Geldcirculatie* is uiteraard iets anders dan *geldquantum*. Wij hadden het over de eerste, dus over *geldquantum maal omloopssnelheid*. Dat dit product thans is afgenomen, en wel in zeer belangrijke mate, zal de heer Van Sandick wel niet willen betwisten. De omloopssnelheid van het geld, welke wijzigingen geenszins onberekenbaar zijn, zooals den lezers van dit weekblad genoegzaam bekend is, laat zich niet rechtstreeks beïnvloeden, het quantum geld wel. Nu is geen enkele economische orde bestand tegen een zoo drastische verlaging van het product „geldquantum maal omloopssnelheid”, als wij thans beleven; alleen bij een volkomen flexibiteit van de verschillende prijsverhoudingen zou de maatschappij de noodige aanpassing kunnen vinden bij sterke waardeverandering van het ruilmiddel; zulk een flexibiteit is echter volkomen onbereikbaar, nu nog daargelaten, of zij wenschelijk ware. Hieruit volgt de wenschelijkheid om de deflatie te bestrijden, hetgeen alleen maar mogelijk is door het geldquantum — in *afwachting* van een herstel van de omloopssnelheid — te verruimen. De te dien einde geschapen additioneele koopkracht moet worden teruggetrokken, zoodra de omloopssnelheid van het geld zich voldoende zal hebben hersteld; men moet derhalve niet, gelijk de heer Van Sandick dat wil, wachten, totdat de omloopssnelheid zich te zijner tijd wel weer eens herstellen zal en daardoor de prijzen weder omhoog zullen gaan, doch men moet daarop anticipeeren.

Verlaging van dekkingspercentages geeft als zoodanig natuurlijk niets. Wij zijn dat volkomen met den heer Van Sandick eens en hebben meermalen daarop gewezen. Wel echter scheidt verlaging van dekkingspercentages de *voorwaarde* voor een ruimer goudgebruik, en dus voor reflatie. In dien zin schijnt zij ons met de Gouddelegatie van den Volkenbond wenschelijk als maatregel ter bevordering van eene meer stabiele geldwaarde.

Als er inderdaad een International Credit Institute mocht komen, zoo zal dit vermoedelijk heel wat geld, dat thans „lying idle” is, zooals de Commissie-Trip schrijft, in beweging kunnen brengen; d.w.z. langs dezen weg zal het herstel van de omloopssnelheid van het geld worden gestimuleerd. Dit beteekent, dat een der gevolgen van de deflatie weder gedeeltelijk wordt teniet gedaan, maar het behoeft geenszins te leiden tot een te groote uitzetting der geld-

circulatie, tot inflatie dus, welke laatste onvermijdelijk tot een terugslag zou moeten voeren, en daarom ongewenscht zou zijn. Volkomen terecht wijst de Commissie-Trip er dan ook op, dat inflatie vermeden dient te worden, maar evenzeer mag men volhouden, dat dit laatste geenszins onvereinigbaar is met den wensch naar een zekere mate van reflatie.

G. M. V. S.

MAANDCIJFERS.**EMISSIES IN FEBRUARI 1933.**

Prov. en Gemeentel. leeningen f 12.250.625,— zijnde:

Nederland

Gem. Amsterdam f 10.000.000
 4½ % obl. à 98¼ % f 9.825.000
 Gem. Dordrecht f 700.000
 4 % obl. à 98 % „ 686.000
 Id. f 300.000 à 97¼ % „ 293.250
 Gem. Nijmegen f 1.450.000
 4½ % obl. à 99¼ % „ 1.446.375

Totaal.... f 12.250.625,—

Voorts werd in de afgelopen maand hier te lande de inschrijving opengesteld op een beperkt bedrag:

5 % certif. van Fr. Frs. 10.000 Soc. des Services contractuels des Messageries Maritimes à 90¼ % (introductie);
 5 % obl. Comp. des Chemins de Fer de Paris à Lyon et la Méditerranée à 91¼ % (introductie);
 5 % obl. Missouri Pacific Railroad Comp. à 25½ % (introductie).

Emissies in 1933.

	Obligatiën	Aandeelen	Totaal
Januari ...	f 111.190.325,—	—	f 111.190.325,—
Februari ..	„ 12.250.625,—	—	„ 12.250.625,—
	f 123.440.950,—	—	f 123.440.950,—

POSTCHEQUE EN GIRODIENST.

(In duizenden guldens).

	November 1932		November 1931	
	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag
Nieuwe rekeningen.	2.095	—	1.869	—
Rekeningen op ult ^o .	202.510	—	183.125	—
Bijschrijvingen	2.930.525	524.749	2.566.993	533.182
a. Stortingen	1.118.011	112.481	1.034.844	120.452
b. Overschrijvingen.				
1. van and. rek. ¹⁾	1.812.409	376.711	1.532.001	374.673
2. van Ned. Bank.	105	35.498	148	38.000
c. And. onderwerpen	—	59	—	57
Afschrijvingen	1.959.326	520.871	1.662.296	528.171
a. Cheques	353.167	82.538	319.153	85.338
b. Overschrijvingen				
1. op andere rek. ²⁾	1.588.650	376.711	1.326.660	374.673
2. naar Ned. Bank	884	61.556	958	68.098
c. And. onderwerpen	16.625	66	15.525	62
Tegoed op ult ^o	—	162.107	—	146.280
Beleggingen	—	105.636	—	96.506

¹⁾ Hierin begrepen overschrijvingen uit het buitenland 4.188 met f 642 Nov. 1932 en 4.177 met f 738 Nov. 1931.

²⁾ Idem naar het buitenland 34.792 met f 3.100 Nov. 1932 en 30.556 met f 3.002 Nov. 1931.

OVERZICHT DER OPBRENGSTEN VAN HET STAATSBEDRIJF DER P.T.T.

JANUARI 1933.

Omschrijving	Werkelijke opbrengst Jan. 1933	Meer of minder dan	
		Jan. 1931	Begrooting
Posterijen	f 2.881.474	— f 271.608	— f 231.326
Telegrafie	„ 333.709	— „ 59.444	— „ 29.251
Telefonie	„ 1.926.138	— „ 12.331	— „ 3.562
Postchèque- en Girodienst	„ 425.356	— „ 94.097	+ „ 20.456
Totaal.....	f 5.566.677	— f 437.480	— f 243.683

OVERZICHT DER RIJKSMIDDELEN.

(In Guldens)

	Februari 1933	Sedert 1 Januari 1933	Overeenkomstige periode 1932
Directe belastingen.			
Grondbelasting	217.325	753.525	716.140
Personeele belasting ¹⁾	—	—	27.816
Inkomstenbelasting ..	5.722.715	11.628.788	14.876.664
Vermogensbelasting ..	964.038	1.927.284	2.379.743
Dividend- en tantiëmebel.	407.140	822.473	1.242.140
Invoerrechten	4.592.444	9.178.305	13.793.481
Op. op rechten op d. inv. ²⁾	1.535.265	2.684.735	—
Statistiekrecht	142.827	301.070	359.674
Accijnzen			
Zout	187.548	417.135	410.127
Geslacht	492.145	1.059.291	1.116.780
Wijn	30.556	62.029	87.915
Gedistilleerd	2.404.988	4.648.930	5.364.763
Bier	842.015	2.188.651	1.531.984
Op. op accijnzen op Bier ³⁾	2.186	4.414	—
Suiker	6.157.819	10.868.435	8.985.112
Op. op acc. op Suiker ³⁾	326.859	429.093	—
Tabak	1.812.874	3.976.713	4.992.122
Bel. op gouden en zilverw.	50.707	102.354	124.418
Indirecte belastingen.			
Zegelrechten	1.168.873 ⁴⁾	2.640.892 ⁴⁾	2.978.875
Registratierechten ...	765.055	1.806.220	1.832.230
Successierechten	2.782.791	5.362.703	6.949.724
Domein-, wegen en vaart.	193.782	365.102	843.177
Staatsloterij	145.600	162.508	183.251
Loodsgelden	281.573	589.353	608.233
Totaal-Generaal ..	31.227.161	61.980.003	69.404.369

¹⁾ Met ingang v. h. belastingjaar 1931 wordt de personeele bel. geheven ten bate v. d. gem., zoodat de in dezen staat vermelde bedragen uitsluitend vroegere belastingjaren betreffen. ²⁾ Wegens de wijzigingen, tijdens de behandeling aangebracht in het ontwerp dat geleid heeft tot de wet van 24 Dec. 1932, Stbl. No. 634, worden de opcenten op de invoerrechten en de opcenten op den bieraccijnzen lager geraamd dan geschiedde in de toelichting bij de Middelenvet, en worden nieuw ingevoegd de opcenten op den suikeraccijnzen. ³⁾ Hieronder begrepen f 225.530 wegens zegelrecht enz. (Beursbel.). ⁴⁾ f 526.921. ⁵⁾ f 431.251.

HEFFINGEN VOOR HET LEENINGFONDS 1914.

Verdedigingsbelasting ..	846.831	1.707.779	2.564.767
Opcenten:			
Grondbelasting	160.188	582.897	569.976
Personeele belasting ..	—	—	4.185
Inkomstenbelasting ...	1.144.008	2.324.917	2.935.530
Vermogensbelasting ..	529.348	1.059.830	1.308.165
Dividend- en tantiëmebelasting	134.356	271.416	409.906
Invoerr. Zuidvruchten	154.491	307.495	—
Op. invoerr. op Zuidvr.	46.347	92.249	—
Accijnzen op Wijn	20.369	41.417	17.583
„ „ Gedistilleerd	240.499	464.893	536.476
„ „ Suiker	613.243	1.084.558	—
Tabaksacc. op sigaretten	483.952	967.333	885.683
Zegelrecht van buitl. eff.	106.695	273.190	102.879
Totaal....	4.480.327	9.177.974	9.335.150

HEFFINGEN VOOR HET WEGENFONDS.

Wegenbelasting	691.526	1.392.675	1.281.813
Rijwielbelasting	13.198	24.117	25.542
Totaal	704.723	1.416.792	1.307.355

INKOMSTEN TEN BATE VAN HET „GEMEENTEFONDS”

Gemeentefondsbelasting .	6.036.305	12.352.176	14.477.554
Opcenten Vermogensbel.	462.557	931.649	1.096.994
Totaal	6.498.862	13.283.825	15.574.548

SPLITSING VAN DE OPBRENGST DER GROND-, INKOMSTEN- EN VERMOGENSBELASTING SEDERT 1 JANUARI 1931.

Dienstjaren	Grondbelasting	Inkomstenbelasting	Vermogensbelasting
1930/31.....	—	108.336	17.696
1931/32.....	6.081	524.768	88.573
1932/33.....	637.523	10.995.684	1.821.015
1933/34.....	109.921	—	—
Totaal	753.525	11.628.788	1.927.284

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

GELDKOERSEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

BANKDISCONTOS.

Ned. (Disc. Wissels. 2 1/2 19 Apr. '32	Lissabon 6 1/2 4 Apr. '32
Bk. { Bel. Binn. Eff. 3 1/2 19 Apr. '32	Londen 2 3/4 30 Juni '32
{ Vrsch. in R.C. 3 1/2 19 Apr. '32	Madrid 6 1/2 8 Juli '31
Athene 9 3 Dec. '32	N.-York F.R.B. 3 1/2 2 Mrt. '33
Batavia 4 1/2 10 Mrt. '30	Oslo 4 1 Spt. '32
Belgrado 7 1/2 20 Juli '31	Parijs 3 1/2 25 Jan. '33
Berlijn 4 22 Sept. '32	Praag 3 1/2 25 Jan. '33
Boekarest 7 3 Mrt. '32	Pretoria 4 20 Feb. '33
Brussel 3 1/2 13 Jan. '32	Rome 4 9 Jan. '33
Budapest 4 1/2 17 Oct. '32	Stockholm .. 3 1/2 1 Spt. '32
Calcutta 3 1/2 16 Feb. '33	Tokio 4.38 17 Aug. '32
Dantzig 4 12 Juli '32	Weenen 6 23 Aug. '32
Helsingfors 6 31 Jan. '33	Warschau... 6 20 Oct. '32
Kopenhagen 3 1/2 12 Oct. '32	Zwits. Nat. Bk. 2 22 Jan. '33

OPEN MARKT.

Data	1933				1932	1931	1914
	18 Mrt.	13/18 Mrt.	6/11 Mrt.	27 Feb./4 Mrt.			
Amsterdam Partic. disc. Prolong.	3/4	5/8-7/8	5/8-2 1/2 1/8	1/4-1/2	1 1/16	1 1/16	3 1/8-3 1/16 2 1/4-3/4
Londen Daggeld... Partic. disc.	1/4-1 9/16-5/8	1/4-1 9/16-11/16	1/4-1 11/16-13/16	1/4-1 11/16-3/4	1 1/2-3 2 1/4-3	1 1/2-3 1/2 2 1/16-5/8	1 1/4-2 1 1/4-3/4
Berlijn Daggeld... Maandgeld Part. disc.	4 1/4-5 1/4 4 1/4-5 1/4	4 1/4-5 1/4 4 1/4-5 1/4	4 1/4-5 1/4 4 1/4-5 1/4	4 1/4-5 1/4 4 1/4-5 1/4	6 1/2-8 6 1/2-7 1/2	3 1/2-6	—
Waren-wissel.	4-1/4	4-1/4	4-1/4	4-1/4	6 1/4	5 1/4	—
New York Daggeld). Partic. disc.	4 3 3/8	4-5 3 3/8-3/4	—	1-2 1/2 1 1/4-3 1/4	2 1/2 2 1/2-3/4	1-3/4 1 1/8-3/4	1 1/4-2 1/2

1) Koers van 17 Mrt. en daaraan voorafgaande weken t/m. Vrijdag.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York *)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia 1)
14 Maart 1933	2.48 1/4	8.52	59.15	9.75	34.68	99 1/4
15 " 1933	2.46 9/16	8.56 1/2	59.11	9.76	34.67 1/2	99 1/4
16 " 1933	2.47	8.54 1/2	59.10	9.76	34.67	99 1/4
17 " 1933	2.47 1/8	8.56 1/2	59.03	9.76	34.66 1/2	99 1/4
18 " 1933	2.47 1/4	8.56 3/4	59.05	9.75	34.65	99 1/4
20 " 1933	2.47 1/8	8.53	59.—	9.74 1/2	34.64	99 1/4
Laagste d.w. 1)	2.46	8.46	58.95	9.73	34.60	99 1/4
Hoogste d.w. 1)	2.4870	8.57 1/2	59.15	9.76 1/2	34.72 1/2	99 1/4
13 Mrt. 1933	—	8.54 3/4	59.—	9.74 1/2	34.62 1/2	99 1/4
6 Mrt. 1933	—	8.62	58.80	9.88	34.77 1/2	99 1/4
Muntpariteit	2.4878	12.1071	59.263	9.747	34.592	100

Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag 1)	Boekarest 1)	Milaan **)	Madrid **)
14 Maart 1933	48.06	—	7.38	1.48	12.71 1/2	20.95
15 " 1933	48.06	—	7.38	1.48	12.70	21.05
16 " 1933	48.03	—	7.37 1/2	1.48	12.72	21.03 1/2
17 " 1933	48.—	—	7.38	1.48	12.75	21.—
18 " 1933	48.—	—	7.37 1/2	1.48	—	—
20 " 1933	47.97	—	7.38	1.48	12.75	21.—
Laagste d.w. 1)	47.95	—	7.35	1.42 1/2	12.65	20.75
Hoogste d.w. 1)	48.15	35.25	7.40	1.52 1/2	12.80	21.15
13 Mrt. 1933	48.04	—	7.38	1.48	12.65	21.—
6 Mrt. 1933	48.22 1/2	—	7.38	—	12.65	20.69
Muntpariteit	48.12 1/2	35.007	7.371	1.488	13.094	48.52

Data	Stockholm *)	Kopen- hagen *)	Oslo *)	Hel- sing- fors 1)	Buenos- Aires 1)	Mon- treal 1)
14 Maart 1933	45.25	38.25	43.75	3.76	65	2.07 1/2
15 " 1933	45.35	38.25	43.80	3.77 1/2	65	2.06
16 " 1933	45.25	38.25	43.80	3.77 1/2	65	2.08
17 " 1933	45.30	38.25	43.90	3.70	65	2.09
18 " 1933	45.30	38.25	44.—	3.77 1/2	65	2.08
20 " 1933	45.20	38.10	43.80	3.77 1/2	65	2.07 1/2
Laagste d.w. 1)	44.75	37.75	43.40	3.65	—	2.—
Hoogste d.w. 1)	45.50	38.40	44.10	3.82 1/2	65	2.12 1/2
13 Mrt. 1933	45.25	38.25	43.85	3.80	65	2.08
6 Mrt. 1933	46.—	38.80	44.80	3.84	—	2.05
Muntpariteit	66.671	66.671	66.671	6.266	95 1/4	2.4878

*) Notering te Amsterdam. **) Not. te Rotterdam. 1) Part. opgave. In het eerste nummer van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
14 Maart 1933	3,45 1/2	3,94 3/4	23,90	40,40
15 " 1933	3,45 15/16	3,96	23,95	40,46 1/2
16 " 1933	3,47	3,95 1/8	23,94	40,46 7/8
17 " 1933	3,46 9/16	3,94 1/8	23,90	40,41
18 " 1933	3,45 5/8	3,94 3/4	23,90	40,44
20 " 1933	3,43 7/8	3,93 7/8	23,86	40,41
21 Maart 1932	3,64 7/8	3,92 9/16	23,78	40,25
Muntpariteit ..	4,86	3,90 5/8	23,81 1/2	40 9/16

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings- eenheden	4 Mrt. 1933	11 Mrt. 1933	13/18 Mrt. 1933 Laagste	18 Mrt. 1933 Hoogste
Alexandrië..	Piast. p. £	97 1/2	97 1/2	97 5/8	97 1/2
Athene	Dr. p. £	595	612 1/2	590	625
Bangkok....	Sh. p. tical	—	1/10 7/8	1/10 1/2	1/10 5/8
Budapest	Pen. p. £	19 3/4	20 1/2	19	21 1/2
Buenos Aires	d. p. \$	41	40 3/4	40	41 1/2
Calcutta....	Sh. p. rup.	1/6 8 3/8	1/6	1/5 15/16	1/6 1/16
Constantin..	Piast. p. £	715	720	705	715
Hongkong ..	Sh. p. \$	1/3 11/16	1/4 5/16	1/3 5/8	1/4 5/8
Kobe	Sh. p. yen	1/2 11/16	1/3 3/16	1/2 7/8	1/3 5/8
Lissabon....	Escu. p. £	110	110	109 1/2	110 3/8
Mexico	\$ per £	12.—	12.50	12.—	13.—
Montevideo ..	d. per £	33	—	32	34
Montreal ...	\$ per £	4.02 1/2	4.15 1/2	4.07	4.21 1/2
Rio d. Janeiro	d. per Mil.	5 1/8	—	5 1/8	5 1/8
Shanghai ...	Sh. p. tael	1/8 3/4	1/9 1/8	1/8 3/4	1/9 5/8
Singapore ..	id. p. \$	2/3 13/16	2/3 3/4	2/3 5/8	2/3 7/8
Valparaiso 1)	\$ per £	—	—	—	—
Warschau ..	Zl. p. £	30 1/8	31	30 3/4	31 1/4

1) 90 dg.

ZILVERPRIJS

GOUDPRIJS 2)

14 Maart 1933..	Londen 1) N.York 2)	14 Maart 1933....	Londen 1919 3)
15 " 1933..	17 1/16	15	120/3
16 " 1933..	17 7/8	16	120/0
17 " 1933..	17 5/8	17	120/3
18 " 1933..	17 3/8	18	119/7
20 " 1933..	17 1/2	20	120/2
21 Maart 1932..	17 13/16	21 Maart 1932....	112/10
27 Juli 1914..	24 13/16	27 Juli 1914....	84/10 3/4

1) in pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$c. p. oz. fine. 3) in sh. p. oz. fine

STAND VAN 's RIJKS KAS

Vorderingen.	7 Maart 1933	15 Maart 1933
Saldo van 's Rijks Schatkist bij De Neder- landsche Bank	—	f 7.255.346,42
Saldo b. d. Bank voor Ned. Gemeenten Voorsch. op ult. Febr. (resp. Jan.) '33 aan de gem. verst. op v. haar d. de Rijks- adm. te heffen gem. ink. bel. en op. op de Rijksink. bel.	f 97.240,54	" 10.566,32
Voorschotten aan Ned.-Indië	" 1.900.929,67	" 1.767.695,56
Id. aan Suriname	" 256.478.242,21	" 258.756.250,33
Id. aan Curaçao	" 13.916.321,67	" 13.917.360,82
Kasvord. weg. creditverst. a/h. buitenl. Saldo der postrek. v. Rijkscomptabelen Vord. op het Alg. Burg. Pensioenfonds 1) Id. op andere Staatsbedrijven 1)	" 7.036.631,82 " 103.204.499,65 " 23.585.190,43	" 7.036.631,82 " 103.204.499,65 " 25.753.992,35
Verstr. t. laste der Rijksbegr. kasgeld- leeningen aan gemeenten (saldo)	" 16.689.159,05	" 16.715.651,55
Verplichtingen.	40.753.312,84	40.760.812,84

Vorderingen:	6 Maart 1933	13 Maart 1933
Voorschot door de Ned. Bank ing. art. 16 van haar octrooi verstrekt	f 281.923,42	—
Schuld a/d Bank v. Ned. Gemeenten ..	—	—
Schatkistbiljetten in omloop	" 306.653.000.—	f 306.563.000.—
Schatkistpromessen in omloop	" 55.920.000.—	" 55.920.000.—
Zilverbons in omloop	" 1.593.720.—	" 1.587.793.—
Schuld op ult. Febr. (resp. Jan.) '33 aan de gemeenten, wegens aan haar uit te keeren hoofdsom der pers. belasting, aand. in de hoofds. der grondbel. en der gem. fondsbel., alsmede op. op de belastingen en op de vermogens- belasting	" 7.249.989,90	" 722.881,58
Schuld aan het Alg. Burg. Pensioenf. 1) Id. aan het Staatsbedrijf (P., T. en T. 1) Id. aan andere Staatsbedrijven 1)	" 10.172.529,30 " 103.263.388,69 " 132.402,68	" 10.607.341,88 " 104.117.320,53 " 142.402,68
Id. aan diverse instellingen 1)	" 62.756.588,21	" 66.990.988,07

1) In regk.-crt. met 's Rijks Schatkist.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

Vorderingen:	6 Maart 1933	13 Maart 1933
Betaalmiddelen in 's Lands kas	—	—
waaronder Muntbiljetten	—	—
Saldo Javasche Bank	—	—
Verplichtingen:		
Voorschot 's Rijks kas e. a. Rijksinstell. ..	f 256.854.000.—	f 258.033.000.—
Schatkistpromessen	" 1.300.000.—	" 1.300.000.—
Schatkistbiljetten	" 13.410.000.—	" 13.410.000.—
Muntbiljetten in omloop	" 1.753.000.—	" 1.753.000.—
Schuld aan het Ned.-Ind. Muntfonds. Idem aan de Ned.-Ind. Postspaarbank. Voorschot van de Javasche Bank	" 896.000.— " 416.000.—	" 1.000.000.— " 1.039.000.—

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 20 Maart 1933.

		Activa.		
Binnenl. Wis-	Hfdbk. f	31.681.023,55		
sels, Prom.,	Bijbnk. "	692.577,78		
enz. in disc.	Ag.sch. "	5.675.920,82	f	38.049.522,15
Papier o. h. Buitenl. in disconto				"
Idem eigen portef.	f	73.427.457,—		"
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.				" 73.427.457,—
Beleeningen				
incl. vrach.	Hfdbk. f	26.447.239,06		
in rek.-crt.	Bijbnk. "	3.593.883,08		
op onderp.	Ag.sch. "	42.326.510,58		
	f	72.367.632,72		
Op Effecten	f	71.185.065,54		
Op Goederen en Spec.		1.182.567,18		" 72.367.632,72
Voorschotten a. h. Rijk				"
Munt en Muntmateriaal				
Munt, Goud	f	98.199.975,—		
Muntmat., Goud		850.536.025,12		
	f	948.736.000,12		
Munt, Zilver, enz.		24.601.994,81		
Muntmat., Zilver				" 973.337.994,93 ¹⁾
Belegging $\frac{1}{5}$ kapitaal, reserves en pensioenfonds				" 20.196.267,66 ²⁾
Gebouwen en Meub. der Bank				" 5.000.000,—
Diverse rekeningen				" 12.283.906,27
Staat d. Nederl. (Wet v. 27/5/32, S. No. 221)				" 19.331.195,17
	f	1.213.993.975,90		
		Passiva.		
Kapitaal	f	20.000.000,—		
Reservefonds		3.000.000,—		
Bijzondere reserve		5.000.000,—		
Pensioenfonds		8.243.177,50		
Bankbiljetten in omloop		951.822.635,—		
Bankassignatiën in omloop		167.155,02		
Rek.-Cour. { Het Rijk f 8.145.630,19				
saldo's: { Anderen " 212.442.830,17				" 220.588.460,36
Diverse rekeningen				" 5.172.548,02
	f	1.213.993.975,90		
Beschikbaar metaalsaldo	f	504.295.880,67		
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is.				" 1.260.739.702,—

1) Waarvan in het buitenland f 3.020.302,58.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud		Circulatie	Andere opeisch. schulden	Beschikb. Metaal-saldo ²⁾	Dek-kings-perc.
	Munt	Muntmat.				
20 Maart '33	98.200	850.536	951.823	220.756	504.296	83
13 " '33	98.200	850.555	966.547	202.502	505.555	83
6 " '33	98.200	911.068	973.543	259.358	540.893	84
27 Febr. '33	98.200	921.648	958.631	282.668	548.918	84
20 " '33	98.200	924.855	932.242	318.904	548.534	84
13 " '33	98.200	929.436	939.058	310.993	552.833	84
21 Maart '32	97.690	778.463	966.922	192.766	437.426	78
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521	54

Data	Totaal bedrag disconto's		Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenl.	Diverse rekeningen ²⁾
20 Maart 1933	38.050	—	—	72.368	73.427	12.284
13 " 1933	35.991	—	—	70.353	73.427	12.933
6 " 1933	32.911	—	—	73.924	73.427	13.042
27 Febr. 1933	33.496	—	—	71.997	73.427	12.791
20 " 1933	33.515	—	—	76.436	73.427	14.502
13 " 1933	33.915	—	—	70.477	73.425	15.028
21 Maart 1932	63.113	—	—	94.642	84.349	36.778
25 Juli 1914	67.947	—	—	61.686	20.188	509

1) Sedert den bankstaat van 4 Jan. 1929 op de basis van $\frac{2}{5}$ metaaldekking. 2) Onder de activa.

CURAÇAOSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Disconto's	Voor-schotten aan de kolonie	Diverse rekeningen ¹⁾	Diverse rekeningen ²⁾
1 Februari 1933	4.785	5.044	161	117	638	61
1 Januari 1933	4.747	5.005	162	45	760	118
1 December 1932	4.748	4.969	172	10	743	114
1 November 1932	4.744	5.048	172	141	675	96
1 October 1932	4.746	5.066	183	85	737	95
1 September 1932	4.748	5.012	183	21	735	85
1 Februari 1932	4.524	5.000	192	141	847	450

1) Sluip. der activa. 2) Sluip. der passiva.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opeisch. schulden	Beschikb. metaal-saldo
18 Mrt. 1933	158.050		207.000	34.550	61.430
11 " 1933	158.160		210.470	32.580	60.940
4 " 1933	158.130		207.570	33.830	61.570
18 Feb. 1933	111.359	45.519	203.026	36.966	60.881
11 " 1933	111.358	44.420	206.271	32.023	60.460
4 " 1933	111.357	46.114	205.283	36.049	60.939
28 Jan. 1933	103.876	46.293	201.408	38.027	54.394
19 Mrt. 1932	107.622	45.943	227.208	32.651	49.621
21 Mrt. 1931	118.626	46.587	240.389	53.778	47.547
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842

Data	Wissels. buiten N.-Ind. betaalb.	Disconto's	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Dek-kings-percentage
18 Mrt. 1933	18.950	54.530		24.680	65
11 " 1933	18.510	53.370		27.650	65
4 " 1933	18.020	52.250		27.200	66
18 Feb. 1933	18.023	9.242	34.324	26.224	65
11 " 1933	17.680	9.262	34.175	26.073	65
4 " 1933	18.511	8.853	35.636	25.344	65
28 Jan. 1933	19.863	8.833	35.119	29.821	63
19 Mrt. 1932	28.097	8.706	41.115	23.274	59
21 Mrt. 1931	29.892	8.872	38.615	32.448	56
25 Juli 1914	6.395	7.259	75.541	2.228	44

1) Sluippost activa.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Bankbilj. in circulatie	Bankbilj. in Banking Departm.	Other Securities Disc. and Advances	Securities
15 Maart 1933	167.135	363.812	77.586	11.779	17.532
8 " 1933	160.701	363.327	71.627	11.761	17.483
1 " 1933	150.967	359.284	65.944	11.965	18.543
22 Febr. 1933	142.983	356.249	60.997	11.948	17.626
15 " 1933	132.947	355.074	52.189	11.970	17.417
8 " 1933	127.934	357.380	44.827	52.189	17.125
16 Maart 1932	121.461	353.714	42.091	11.380	38.797
22 Juli 1914	40.164		29.317		33.633

Data	Gov. Sec.	Public Depos.	Other Deposits		Reserve	Dek-kings-perc. ¹⁾
			Bankers	Other Accounts		
15 Mrt. '33	71.920	21.268	106.146	33.886	78.319	48 $\frac{1}{2}$
8 " '33	78.705	14.984	112.577	34.525	72.374	44 $\frac{19}{32}$
1 " '33	86.500	26.441	104.474	34.542	66.733	40 $\frac{9}{32}$
22 Febr. '33	86.380	26.184	98.300	35.009	61.734	38 $\frac{11}{16}$
15 " '33	90.858	15.850	106.327	32.766	52.874	34 $\frac{8}{32}$
8 " '33	90.308	13.502	100.699	32.767	45.554	30 $\frac{29}{32}$
16 Mrt. '32	40.296	9.477	73.054	32.433	42.747	37 $\frac{3}{32}$
22 Juli '14	11.005	14.736		42.185	29.297	52

1) Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wissels	Waarv. op het buitenl.	Beleeningen	Renteloos voorschot v. d. Staat
10 Mrt. '33	80.823	1.523	2.508	5.528	1.868	2.766	3.200
3 " '33	81.111	1.509	2.454	4.971	1.927	2.662	3.200
24 Febr. '33	81.017	1.497	2.601	5.103	1.800	2.580	3.200
17 " '33	81.320	1.470	2.768	4.375	1.635	2.609	3.200
11 Mrt. '32	76.157	1.010	4.150	13.438	8.934	2.779	3.200
23 Juli '14	4.104	640	—	1.541		8	769

Data	Bons v. d. zelfst. amort. k.	Diversen ¹⁾	Circulatie	Rekg. Courant		
				Staat	Zelfst. amort. k.	Particulieren
10 Mrt. '33	6.638	2.361	85.498	51	2.030	17.692
3 " '33	6.638	2.341	85.477	142	2.038	17.232
24 Febr. '33	6.647	2.243	83.986	154	2.071	18.731
17 " '33	6.674	2.175	83.373	434	2.070	18.822
11 Mrt. '32	6.881	2.030	82.581	214	3.439	23.534
23 Juli '14	—	—	5.912	401	—	943

1) Sluippost activa.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

21 Maart 1933.

In den loop der vorige week zijn vele Amerikaanse banken heropend en is de wisselkoers voor Dollars weder als gewoonlijk vastgesteld. De Dollarkoers staat op ongeveer dezelfde hoogte als vóór de sluiting der Amerikaanse banken. Ook de termijnmarkt te Chicago is heropend, eerst onder conditie, dat de schommelingen per dag voor tarwe niet groot mochten zijn dan 5 dollarcenten, vergeleken bij het vorige slot. Voor rogge was de limite der prijschommelingen 4, voor maïs 3 dollarcenten. Den eersten dag der heropening stegen de koersen snel vijf cents en daar verdere verhooging verboden was, werd tot den bereikten prijs niet meer aangeboden. Vele koopers gaven toen hun orders in. Winnipeg, waar de koersen eveneens belangrijk stegen. Den daarop volgende dag opende Chicago weder hooger, doch sloot iets onder het vorige slot, te Winnipeg daalden de prijzen weder even snel als zij gestegen waren bij gebrek aan belangstelling uit de Ver. Staten. Zaterdag waren alle restricties voor prijschommelingen in Chicago weggenomen. In Europa heeft men niet of slechts zeer weinig meegedaan aan de zeer vaste stemming te Chicago en als gevolg daarvan ook te Winnipeg. Toen verkoopten van Manitoba tarwe hunne prijzen sterk verhoogden, toonden koopers weinig belangstelling. Toch is deze tarwesoort gezocht en er werd tegen de verlaagde prijzen weder flink gekocht, door de molens in Europa, die veel zachte inlandsche tarwe te verwerken hebben en daarom bij voorkeur harde soorten importeerden. De Manitoba tarwe is dan ook veel duurder dan buitenslandsche zachte tarwesoorten. Plata-tarwe, welke in groote hoeveelheden wordt verscheept, blijft dringend aangeboden en is bij de vaste stemming in Noord-Amerika slechts matig in prijs gestegen. Later is de stijging weer verloren gegaan. De termijnmarkt te Chicago sloot 3 dollarcenten per 60 lbs. hooger dan op 3 Maart, toen de beurs gesloten werd. Te Winnipeg was het slot 1/2 dollarcent lager dan een week geleden. Buenos Aires en Rosario sloten onveranderd, vergeleken bij een week geleden. In de Ver. Staten houdt de droogte in het wintertarwegebied aan in het Westen van Kansas en Nebraska. In het Oostelijke gedeelte is regen gevallen en zijn de vooruitzichten iets verbeterd. President Roosevelt is van plan tot internationale beperking van den verbouw van tarwe te komen en wil alvast beginnen met het nemen van maatregelen tot dat doel in de Ver. Staten. In Australië gaan tegen deze plannen reeds stemmen op, wat betreft eene internationale afspraak. Volgens het landbouwbureau in de Ver. Staten zouden de boeren van plan zijn, 20.986.000 acres met zomertarwe te bezaaien, tegen 21.521.000 acres in het vorige jaar. Volgens het landbouwinstituut te Rome is in landen, welke samen 4/5 van het totaal aan wintertarwe verbouwen, de bebouwde oppervlakte ongeveer 4 pCt. kleiner dan in het vorige jaar. In Roemenië wordt de met wintertarwe bebouwde oppervlakte geraamd op 6.084.000 acres. Door den uitzaai van zomertarwe meent men, dat het totaal voor winter- en zomertarwe tezamen iets grooter dan gewoonlijk zal kunnen worden.

De voorraden Russische, Duitse en Poolse rogge zijn in de afgelopen week verder verminderd en worden niet door nieuwe aankopen aangevuld wegens gebrek aan aanbod. Platarogge wordt in stoomende en latere posities in voldoende mate aangeboden om in de matige behoefte te voorzien. De prijzen hebben weinig verandering ondergaan en waren tegen het einde der week eerder iets lager.

Het aanbod van spoedig verwachte en stoomende Plata-maïs blijft schaarsch en de verschepingen uit Argentinië waren de vorige week weder niet groot. Die van nieuwe

maïs worden door regen vertraagd. De prijzen voor oude Plata-maïs hebben slechts weinig verandering ondergaan; al werden op sommige dagen iets hogere prijzen betaald, de maakbare prijs bleef nagenoeg onveranderd. De vooruitzichten van den nieuwen oogst en de schattingen van de opbrengst bleven gelijk. Men is bezig met het binnenhalen van den oogst en afladers zijn geregeld aan de markt met aanbiedingen ter verscheping in de volgende maanden. Van het aanbod wordt zeer weinig gebruik gemaakt, daar de gevraagde prijzen als te hoog worden beschouwd tegen andere soorten. De termijnmarkt te Buenos Aires sloot 1 centavo per 100 KG. lager, die te Rosario onveranderd. De verschepingen van Donaumaïs waren in de vorige week nog niet groot, doch de aanvoeren uit het binnenland vermeerderen en vele booten liggen in de Donauhavens te laden, zoodat spoedig een vermeerdering der uitvoeren kan worden verwacht. Voor disponibile en spoedig verwachte Donaumaïs hebben de prijzen zich vrijwel kunnen handhaven bij matige vraag. De termijnmarkt te Rotterdam is gedrukt geweest, toen op Maartlevering een partij Bessarabische maïs werd aangediend, welke wel gezond was, doch ver van fraai. Ter verscheping in Maart en April is het aanbod van den Donau dringend en voor die posities zijn de prijzen langzaam afgebrokkeld. In Russische en Mixed maïs kwamen zaken tot stand tot iets hogere prijzen dan die voor Donaumaïs, omdat de kwaliteit van de eerstgenoemde soorten droger en beter houdbaar is. Nieuwe zaken in Mixed maïs werden niet gedaan. De vooruitzichten in Zuid-Afrika zijn slecht wegens droogte. De eerste schatting van de opbrengst bedraagt 4.750.000 qrs. tegen 7.944.000 quarters in 't vorige jaar, of een daling van 40 pCt.

Het aanbod van stoomende Plata-gerst is ruimer geworden en de prijzen hebben eenige verlaging ondergaan, zoodat de premie voor spoedig verwachte partijen vrijwel verdwenen is. Donau- en Russische gerst worden op aflading aangeboden tot iets lagere prijzen, doch zonder veel belangstelling te vinden. Koopers prefereren over het algemeen de betere Plata-soorten.

De prijzen voor Plata-haver zijn in den loop der week eenigszins gedaald zonder echter weder het lage peil van begin Maart bereikt te hebben. De termijnmarkt voor haver te Buenos Aires sloot onveranderd.

SUIKER.

De gunstige tendens, welke gedurende de laatste weken voor suiker viel waar te nemen, werd op 15 dezer bij de heropening der New-Yorksche goederenbeurzen bekrachtigd, doordat suiker ca. 10 punten hooger noteerde dan op den laatsten dag voor sluiting op 3 dezer.

De termijnmarkt opende in zeer vaste stemming met levendigen handel. Den volgende dag trad een lichte reactie in; de laatste beursdagen waren echter weer vast en het slot was hooger met de volgende noteringen: Mrt. 1.05, Mei 1.09, Juli 1.09, Sept. 1.11 en Dec. 1.15, terwijl de laatste notering voor Spot Centr. 3.— bedroeg.

In Amerika kochten raffinadeurs eenige flinke partijen ruwsuiker tot ca. 1 d.c. c. & fr.

De laatste Cuba-statistiek is als volgt:

	1933	1932	1931
	tons	tons	tons
Productie (Raming)	2.000.000	2.602.864	3.122.186
Ontvangsten	99.784	117.733	131.627
Totaal sedert 1/1	238.618	489.581	783.555
Afshippingen	56.554	56.356	62.756
Voorraad	821.808	1.112.773	1.436.065

De ontvangsten in de Atlantische havens der Ver. Staten bedroegen deze week 49.000 tons, de versmeltingen 46.000 tons tegen 44.000 tons verleden jaar en de voorraden 139.000 tons tegen 252.200 tons.

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	12/18 Maart 1933	Sedert 1 Jan. 1933	Overeenk. tijdvak 1932	12/18 Maart 1933	Sedert 1 Jan. 1933	Overeenk. tijdvak 1932	1933	1932
Tarwe	13.904	210.757	237.389	—	6.369	800	217.126	238.189
Rogge	22.345	80.364	78.142	—	1.000	640	81.364	78.782
Boekweit	—	7.328	5.342	—	25	—	7.353	5.342
Maïs	20.616	231.236	338.667	6.523	67.296	85.684	298.532	424.351
Gerst	11.274	55.956	92.053	652	5.172	5.485	61.128	97.538
Haver	1.674	41.452	49.007	—	757	1.292	42.209	50.299
Lijnzaad	—	49.962	50.309	10.370	98.975	77.890	148.937	128.199
Lijnkoek	1.334	13.852	23.696	—	—	50	13.852	23.746
Tarwemeel	114	5.588	6.205	40	2.233	2.613	7.821	8.818
Andere meelsoorten	313	8.470	11.478	158	1.639	3.668	10.109	15.146

STATISTISCH OVERZICHT

	GRANEN EN ZADEN										TUINBOUWARTIKELEN						VLEESCH			
	TARWE Manitoba No. 2 loco Rotterdam/ Amsterdam per 100 K.G. 2)		ROGGE No. 2 Canada R'dam/A'dam per 100 K.G. 3)		MAIS La Plata R'dam/A'dam per 2000 K.G.		GERST 62/63 K.G. Z. Russische loco Rotterdam/ A'dam per 2000 K.G. 4)		LIJNZAAD La Plata R'dam/A'dam per 1960 K.G.		ROODE KOOL 1e kwaliteit 1-5 pond p. 100 KG. Broek op Langendijk ⁵⁾		WITTE KOOL 1e kwaliteit 1-5 pond p. 100 KG. Broek op Langendijk ⁶⁾		UIEN gewoon p. 100 KG. Broek op Langendijk ⁶⁾		RUND- VLEESCH (versch) Gem.v. 3kw. per 100 KG. Rotterdam		VARKENS- VLEESCH (versch) per 100 KG. Rotterdam	
	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1925	17,20	100,0	13,07 ⁵	100,0	231,50	100,0	236,00	100,0	462,50	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1926	15,90	92,4	11,75	89,9	174,25	75,3	196,75	83,4	360,50	77,9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1927	14,75	85,8	12,47 ⁵	95,4	176,00	76,0	237,00	100,4	362,50	78,4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1928	13,47 ⁵	78,3	13,15	100,6	226,00	97,7	228,50	96,8	363,00	78,5	17,23	100,-	4,55	100,-	13,25	100,-	93,-	100,-	77,50	100,0
1929	12,25	71,2	10,87 ⁵	83,2	204,00	88,1	179,75	76,2	419,25	90,6	9,10	52,8	7,38	162,4	11,78	88,9	96,40	103,7	93,12 ⁵	120,2
1930	9,67 ⁵	56,3	6,22 ⁵	47,6	136,75	59,1	111,75	47,4	356,00	77,0	5,77	33,5	2,05	45,1	2,14	16,2	108,-	116,1	72,90	94,1
1931	5,55	32,3	4,55	34,8	84,50	36,5	107,25	45,4	187,00	40,4	6,96	40,4	3,06	67,3	1,94	14,6	88,-	94,6	48,-	61,9
1932	5,22 ⁵	30,4	4,62 ⁵	35,4	77,25	33,4	100,75	42,7	137,00	29,6	1,84	10,7	1,49	32,8	8,07	60,9	61,-	65,6	37,50	48,4
Jan. 1931	6,52 ⁵	37,9	4,-	30,6	84,50	36,5	86,25	36,5	207,50	44,9	5,61	32,5	3,40	74,8	1,92	14,5	96,-	103,2	56,-	72,3
Febr. "	5,77 ⁵	33,6	3,90	29,8	87,50	37,8	85,75	36,3	206,25	44,6	6,24	36,2	3,01	66,2	2,24	16,9	91,-	97,8	50,-	64,5
Maart "	5,62 ⁵	32,7	4,20	32,1	103,00	44,5	104,75	44,4	214,00	46,3	11,23	65,1	4,72	103,8	3,25	24,5	90,-	96,8	51,-	65,8
April "	5,90	34,3	4,42 ⁵	33,8	112,00	48,4	117,00	49,6	197,75	42,8	—	—	—	—	—	—	97,-	104,3	47,-	60,6
Mei "	6,15	35,8	4,97 ⁵	38,0	95,75	41,4	124,00	52,5	189,00	40,9	—	—	—	—	—	—	98,-	105,4	45,-	58,1
Juni "	5,75	33,4	5,05	38,6	86,75	37,5	116,50	49,4	191,50	41,4	—	—	—	—	—	—	101,-	108,6	41,-	52,9
Juli "	5,42 ⁵	31,5	4,70	35,9	84,25	36,4	115,75	49,0	211,00	45,6	—	—	—	—	—	—	95,-	102,2	49,-	63,2
Aug. "	4,97 ⁵	28,9	4,02 ⁵	30,8	74,50	32,2	119,50	50,6	185,50	40,1	—	—	—	—	—	—	94,-	101,1	54,-	69,7
Sept. "	4,77 ⁵	27,8	4,27 ⁵	32,7	68,00	29,4	97,00	41,1	164,25	35,5	—	—	—	—	—	—	84,-	90,3	50,-	64,5
Oct. "	5,-	29,1	4,47 ⁵	34,2	68,50	29,6	94,75	40,1	160,25	34,6	—	—	—	—	—	—	75,-	80,6	49,-	63,2
Nov. "	5,82 ⁵	33,9	4,57 ⁵	41,9	81,00	35,0	114,50	48,5	169,75	36,7	—	—	1,52	33,4	5,04	38,1	72,-	77,4	48,-	61,9
Dec. "	4,92 ⁵	28,6	4,95	37,9	69,25	29,9	111,25	47,1	145,75	31,5	2,40	13,9	1,47	32,3	5,39	40,7	70,-	75,3	43,-	55,5
Jan. 1932	5,05	29,4	5,07 ⁵	38,8	71,25	30,8	114,00	48,3	142,50	30,8	1,87	10,8	1,49	32,8	8,69	65,6	70,-	75,3	40,-	51,6
Febr. "	5,30	30,8	5,07 ⁵	38,8	74,00	32,0	108,50	46,0	142,25	30,8	1,29	7,5	1,28	28,2	8,98	67,8	68,-	73,1	34,-	43,9
Maart "	5,52 ⁵	32,1	5,80	44,4	86,75	37,5	118,00	50,0	143,25	31,0	1,78	10,3	1,68	36,9	12,26	92,6	67,-	72,0	32,-	41,3
April "	5,65	32,7	6,22 ⁵	47,6	88,75	38,3	124,50	52,8	135,25	29,2	—	—	—	—	—	—	63,-	67,7	28,-	36,1
Mei "	5,60	32,6	5,30	40,5	78,00	33,7	116,00	49,2	130,25	28,2	—	—	—	—	—	—	63,-	67,7	26,-	33,5
Juni "	5,22 ⁵	30,4	4,15	31,7	80,75	34,9	105,75	44,8	128,75	27,8	—	—	—	—	—	—	67,-	72,0	34,-	43,9
Juli "	4,90	28,5	4,-	30,6	78,75	34,0	100,25	42,5	129,75	28,1	—	—	—	—	—	—	64,-	68,8	35,50	45,8
Aug. "	5,20	30,2	4,07 ⁵	31,2	77,50	33,5	98,25	41,6	133,00	28,8	—	—	—	—	—	—	62,-	66,7	40,50	52,2
Sept. "	5,47 ⁵	31,8	4,20	32,1	78,50	33,9	88,50	37,5	150,75	32,6	—	—	—	—	—	—	51,-	59,1	42,50	54,8
Oct. "	5,25	30,5	3,92 ⁵	30,0	74,50	32,2	79,50	33,7	138,25	29,9	—	—	—	—	—	—	55,-	54,8	44,-	56,8
Nov. "	4,90	28,5	3,90	29,8	71,25	30,8	79,00	33,5	135,25	29,2	—	—	1,06	23,3	4,10	31,0	53,-	57,0	46,-	59,3
Dec. "	4,72 ⁵	27,5	3,80	29,1	66,25	28,6	75,25	31,9	135,00	29,2	3,02	17,5	0,84	18,5	3,99	30,1	53,-	57,0	46,-	59,3
Jan. 1933	4,95	28,8	3,75	28,7	73,00	31,5	75,25	31,9	136,50	29,5	3,02	17,5	0,67	14,7	3,38	25,5	50,50	54,3	44,75	57,7
Febr. "	4,77 ⁵	27,8	3,70	28,3	71,00	30,7	74,75	31,7	130,25	28,2	2,51	14,6	0,60	13,2	2,06	15,5	49,25	53,0	45,-	58,1
6 Maart "	5,-	29,1	3,80	29,1	73,50	31,7	76,50	32,4	133,50	28,9	2,98	17,3	0,60	13,2	1,38	10,4	45,-	48,4	44,-	56,8
13 "	5,10	29,7	3,80	29,1	74,00	32,0	77,50	32,8	132,00	28,5	3,53	20,5	0,65	14,3	1,53	11,5	46,-	49,5	46,-	59,3
20 "	5,10	29,7	3,90	29,8	73,00	31,5	77,00	32,6	130,00	28,1	3,05	17,5	0,60	13,2	1,28	9,7	46,-	49,5	47,-	60,6

1) Men zie voor de toelichting op dezen staat de nos. van 8, 15 Aug. 1928, 25 Febr. 1931 en 15 Febr. 1933. 2) Tot Jan. 1931 Hard Winter No. 2 van Jan. 1931 tot vanaf 26 Mei 1930 tot 23 Mei 1932 74 K.G. Zuid-Russische. 3) Tot Jan. 1928 Malting; van Jan. 1928 tot 9 Febr. 1931 American No. 2, van 9 Febr. 1931 tot 23 Mei 1932 het betreffende jaar en de gemiddelde prijzen van Nov. en Dec. van het daaraan voorafgaande jaar. 4) 3 Mrt. 5) 10 Mrt. 6) 15 Mrt. 7) 17 Mrt.

Vervolg STATISTISCH OVERZICHT

	MINERALEN						TEXTIELGOEDEREN										DIVERSEN			
	STEENKOLEN Westfaalsche/ Hollandsche bunkerkolen, ongezeefd f.o.b. R'dam/A'dam per 1000 K.G.		PETROLEUM Mid. Contin. Crude 33 t/m 33,9 ^o Bé s. g. per barrel		BENZINE Gulf exp. 64/66 ^o §cts. per . U.S. gallon		KATOEN			WOL gekamde Australische, Merino, 64's Av. loco Bradford per lb.		WOL gekamde Australische, Crossbred Colo- nial Carded, 50's Av. loco Bradford per lb.		KOE- HUIDEN Gaaf, open kop 57-61 pnd.		KALK- SALPETER Gld. per 100 KG. netto				
	fl.	%	\$	%	§cts.	%	§cts.	%	pence	%	pence	%	pence	%	fl.	%	fl.	%		
1925	10,80	100,0	1,68	100,0	14,86	100,-	23,25	100,0	29,27	100,-	9,35	100,-	55,00	100,0	29,50	100,0	34,70	100,0	12,-	100,0
1926	17,90	165,7	1,89	112,5	13,65	91,9	17,55	75,5	16,24	55,5	6,30	67,4	47,25	85,9	24,75	83,9	28,46	82,0	11,61	96,8
1927	11,25	104,2	1,30	77,4	14,86	100,-	17,50	75,3	16,78	57,3	7,27	77,8	48,50	88,2	26,50	89,8	40,43	116,5	11,48	95,7
1928	10,10	93,5	1,20	71,4	9,98	67,2	20,00	86,0	19,21	65,6	7,51	80,4	51,50	93,6	30,50	103,4	47,58	137,1	11,48	95,7
1929	11,40	105,6	1,23	73,2	10,-	67,3	19,15	82,4	17,05	58,2	6,59	70,5	39,-	70,9	25,25	85,6	32,25	92,9	10,60	88,3
1930	11,35	105,1	1,12	66,7	8,77	59,0	13,55	58,3	12,-	41,0	3,92	41,9	26,75	48,6	16,25	55,1	25,36	73,1	9,84	82,0
1931	10,05	93,1	0,58	34,5	5,04	33,9	8,60	37,0	7,33	25,0	3,08	33,0	31,50	56,1	12,00	40,7	18,65	53,7	8,61	71,8
1932	8,00	74,1	0,81	48,2	4,50	30,3	6,45	27,7	5,21	17,8	3,11	33,3	16,00	29,1	8,50	28,8	11,15	32,1	6,15	51,3
Jan. 1931	10,30	95,4	0,85	50,6	6,08	40,9	10,30	44,3	8,31	28,4	3,09	33,1	21,25	38,6	12,00	40,7	24,63	71,0	10,11	84,3
Febr. "	10,30	95,4	0,85	50,6	6,14	41,3	10,95	47,1	9,58	32,7	3,55	38,0	21,75	39,5	12,00	40,7	22,50	64,8	10,21	85,1
Maart "	10,30	95,4	0,66	39,3	6,07	40,9	10,90	46,9	9,70	33,1	3,56	38,1	25,25	45,9	14,50	49,2	22,25	64,1	10,21	85,1
April "	10,15	94,0	0,53	31,5	5,66	38,1	10,25	44,1	8,68	29,7	3,31	35,4	24,50	44,5	14,50	49,2	22,25	64,1	10,21	85,1
Mei "	10,00	92,6	0,53 ⁵	31,5	5,37 ⁵	36,2	9,40	40,4	8,18	27,9	3,01	32,2	23,50	42,7	13,00	44,1	21,75	62,7	10,21	85,1
Juni "	10,00	92,6	0,34	20,5	4,24	28,5	9,10	39,1	7,54	25,8	3,01	32,2	22,00	40,0	12,50	42,4	19,13	55,1	10,21	85,1
Juli "	10,00	92,6	0,24 ⁵	14,3	3,40 ⁵	22,9	9,25	39,8	7,73	26,4	3,35	35,8	22,25	40,5	12,50	42,4	20,25	58,4	8,26	68,8
Aug. "	10,00	92,6	0,43	25,9	3,94	26,5	7,20	31,0	5,94	20,3	2,59	27,7	22,25	40,5	12,00	40,7	18,75	54,0	7,-	58,3
Sept. "	10,00	92,6	0,56	33,2	5,50	37,0	6,55	28,2	5,77	19,7	2,59	27,7	20,00	36,4	11,00	37,3	18,-	51,9	6,50	54,2
Oct. "	9,90	91,7	0,56	33,2	4,19	28,2	6,30	27,1	5,82	19,9	2,85	30								

AN GROOTHANDELSPRIJZEN¹⁾

ZUIVEL EN EIERN						METALEN															
BOTER per K.G. Leeuwarder Comm. Noteering		KAAS Edammer Alkmaar Fabriekskaaas kl. m/merk		EIERN Gem. not. Eiermijn Roermond p. 100 st.		KOPER Standaard Locoprijzen Londen per Eng. ton		LOOD Locoprijzen Londen per Eng. ton		TIN locoprijzen Londen per Eng. ton		IJZER Cleveland Foundry No. 3 f.o.b. Middlesbrough per Eng. ton		GIETRIJ-IJZER (Lux III) p. Eng. t. f.o.b. Antwerpen		ZINK Locoprijzen Londen per Eng. ton		GOUD cash Londen per ounce fine		ZILVER cash Londen per Standard Ounce	
fl.	%	fl.	%	fl.	%	£	%	£	%	£	%	Sh.	%	sh.	%	£	%	sh.	%	pence	%
2.31	100.0	56.00	100.0	9.18	100.0	62.16	100.0	36.86	100.0	261.17	100.0	73.17	100.0	67.17	100.0	36.36	100.0	100.00	100.0	32.16	100.0
1.98	85.7	43.15	77.1	8.15	88.8	58.11	93.5	31.16	85.3	290.17	111.1	86.6	118.5	68.8	102.5	34.26	94.3	85.1	99.5	28.16	89.3
2.03	87.9	43.30	77.3	7.96	86.7	55.14	89.7	24.41	66.4	290.41	110.8	73.17	100.0	64.6	96.3	28.10	78.8	85.1	99.5	26.16	81.1
2.11	91.3	48.05	85.8	7.99	87.0	63.16	102.8	21.11	57.8	227.51	86.8	66.1	90.4	62.8	93.5	25.56	69.9	85.1	99.5	26.16	81.1
2.05	88.7	45.40	81.1	8.11	88.3	75.14	121.9	23.51	63.8	203.15	77.8	70.6	96.6	68.9	102.6	24.17	68.8	85.1	99.5	24.16	76.2
1.66	71.9	38.45	68.7	6.72	73.2	54.13	88.0	18.16	49.6	142.51	54.3	67.1	91.8	59.6	88.8	16.17	46.6	85.1	99.5	17.16	55.4
1.34	58.0	31.30	56.9	5.35	58.3	36.51	58.4	12.11	33.1	110.11	42.0	55.1	75.3	47.6	70.9	11.10	31.9	92.6	108.2	13.16	41.6
0.94	40.7	22.70	40.5	4.14	45.1	22.17	36.8	8.12	23.6	97.21	37.1	42.1	57.5	37.1	55.2	9.16	27.1	118.1	138.0	12.16	40.1
1.61	69.7	32.25	57.6	6.63	72.2	45.76	73.1	14.16	38.5	116.81	44.4	60.6	82.9	51.6	76.9	12.18	35.7	85.1	99.5	13.16	43.2
1.66	71.9	33.80	60.4	6.21	67.6	45.16	72.6	13.56	36.4	117.16	44.7	58.6	80.3	50.7	75.5	12.10	34.6	85.1	99.5	12.16	38.9
1.47	63.6	35.00	62.5	4.94	53.8	45.16	72.6	13.36	36.2	122.11	46.6	58.6	80.3	48.10	72.9	12.86	34.3	85.1	99.5	13.16	41.8
1.35	58.4	31.60	56.4	4.20	45.8	42.15	68.9	12.10	34.3	113.41	43.2	58.6	80.3	49.6	73.9	11.12	32.1	85.1	99.5	13.16	40.9
1.26	54.5	30.85	55.1	4.07	44.4	39.66	63.4	11.06	31.6	104.17	40.0	58.6	80.3	48.1	71.6	10.13	29.5	85.1	99.5	12.16	40.3
1.29	55.8	33.50	59.8	4.30	46.8	36.66	58.5	11.11	31.8	106.26	40.5	58.6	80.3	47.1	70.3	11.10	31.8	85.1	99.5	12.16	40.1
1.32	57.1	37.75	67.4	4.40	47.9	34.14	55.9	12.15	35.1	112.56	42.9	58.6	80.3	48.9	72.8	12.11	34.7	85.1	99.5	13.16	41.2
1.30	56.3	36.00	64.3	4.98	54.2	32.15	52.8	11.19	32.9	114.19	43.9	58.6	80.3	47.9	71.3	11.14	32.4	85.1	99.5	12.16	39.9
1.27	55.0	32.25	57.6	5.77	62.9	30.36	48.6	11.4	31.1	111.16	42.7	55.6	76.0	46.7	69.5	10.19	30.3	91.3	106.8	13.16	41.4
1.24	53.7	26.25	46.9	6.27	68.4	28.26	45.3	10.96	28.8	101.16	38.6	46.1	63.0	44.8	66.7	10.76	28.7	106.3	124.3	13.16	43.0
1.17	50.6	24.75	44.2	7.07	77.0	27.19	45.1	11.51	30.9	102.11	39.0	44.6	61.0	43.6	64.9	10.15	29.6	110.9	129.5	14.16	45.1
1.18	51.1	21.40	38.2	5.32	58.0	27.66	44.2	10.16	29.6	98.17	37.8	41.6	56.8	43.3	64.6	10.26	28.0	122.6	143.3	14.16	44.6
1.16	50.2	25.75	46.0	4.71	51.3	27.14	44.7	10.14	29.4	98.18	37.8	41.6	56.8	42.1	62.7	10.66	28.5	120.3	140.7	13.16	43.2
1.34	58.0	27.75	49.6	3.79	41.3	26.41	42.2	10.51	28.1	99.26	37.9	41.6	56.8	40.1	59.7	10.11	27.6	119.6	139.9	14.16	43.6
0.98	42.4	23.65	42.2	3.42	37.3	24.18	40.1	9.91	25.9	96.61	36.8	44.1	60.3	40.1	59.7	9.11	26.4	114.1	133.5	13.16	42.8
0.99	42.9	19.60	35.0	2.77	30.2	23.81	37.7	8.16	24.2	84.15	32.4	45.1	61.6	37.6	56.0	9.21	25.2	110.3	129.0	13.16	40.9
0.82	35.5	19.65	35.1	2.88	31.4	21.61	34.3	8.11	22.0	89.13	32.2	44.1	60.3	37.6	56.0	9.91	26.1	112.9	132.0	12.16	39.3
1.11	48.1	24.25	43.3	3.08	33.5	20.12	33.2	7.51	19.9	84.91	32.3	44.1	60.3	37.6	56.0	8.13	23.9	113.6	132.7	12.16	39.3
0.96	41.6	19.55	34.9	3.12	34.0	19.26	30.8	7.36	19.7	90.17	34.7	42.6	58.2	37.1	55.2	8.66	23.0	116.1	135.7	12.16	38.5
0.76	32.9	17.90	32.0	3.72	40.6	22.46	35.8	7.17	21.6	101.11	38.6	42.1	57.5	36.6	54.5	9.13	26.7	118.6	138.6	12.16	39.9
0.84	36.4	19.70	35.2	4.64	50.5	25.81	40.9	9.10	26.1	109.96	41.8	42.1	57.5	35.1	52.2	11.21	30.7	118.9	138.8	13.16	40.5
0.82	35.5	25.50	45.5	5.73	62.4	22.56	35.9	8.71	22.9	105.13	40.4	41.1	56.2	34.6	51.5	10.86	28.8	121.6	142.1	12.16	38.9
0.81	35.1	26.50	47.3	6.65	72.4	21.19	35.4	8.46	22.6	104.76	39.9	40.1	54.8	34.6	51.5	10.81	28.7	123.9	147.2	12.16	38.3
0.73	31.6	22.55	40.3	5.12	55.7	19.12	31.6	7.96	20.5	100.10	38.4	39.1	53.4	34.6	51.5	10.71	28.6	125.9	147.2	11.16	35.8
0.73	31.6	21.75	38.8	4.27	46.7	19.17	32.0	7.81	20.3	100.16	38.1	40.6	55.5	34.6	51.5	9.19	27.5	122.8	143.5	11.16	36.4
0.65	28.1	20.60	36.8	4.35	47.4	20.31	32.5	7.71	20.2	104.76	39.9	41.6	56.8	34.1	50.7	9.15	27.0	120.5	140.8	11.16	37.2
0.60	26.0	20.50	36.6	3.50	38.1	19.71	31.2	7.56	20.0	104.21	39.8	41.6	56.8	34.1	50.7	9.19	27.5	119.7	140.0	12.16	39.1
0.557	23.8	20.10	35.7	3.40	37.0	20.14	33.4	7.19	21.9	106.51	40.7	41.6	56.8	34.1	50.7	10.14	29.6	120.2	140.6	12.16	39.3
0.529	22.5	20.50	36.6	2.15	23.4	20.76	32.8	7.76	20.3	105.10	40.3	41.6	56.8	34.1	50.7	10.96	29.0	120.2	140.6	12.16	38.1

6 Sept. 1932 79 K.G. La Plata. 3) Tot Jan. 1928 Western; vanaf Jan. 1928 tot 16 Dec. 1929 American No. 2, van 16 Dec. 1929 tot 26 Mei 1930 74 5/8 K.G. Hongaarsche 4/5 K.G. Zuid-Russische. Van 23 Mei—19 Sept. 1932 No. 3 Canada. 5) De jaargemiddelden zijn berekend uit de gemiddelde prijzen van Jan., Feb. en Maart van

AN GROOTHANDELSPRIJZEN.

BOUWMATERIALEN						KOLONIALE PRODUCTEN													
VURENHOUT basis 7" f.o.b. Zweden/Finland per standaard van 4.672 M ³ .		STEENEN				CACAO G.F. Accra per 50 K.G. c.i.f. Nederland		COPRA Ned.-Ind. f.m.s. per 100 K.G. Amsterdam		KOFFIE Robusta Locoprijzen Rotterdam per 1/2 K.G.		RUBBER ¹⁾ Standaard Ribbed Smoked Sheets loco Londen per lb.		SUIKER Witte kristal-suiker loco R'dam/A'dam per 100 K.G.		THEE Af. N.-I. thee. A'dam gem. pr. Java- en Sumatrathee p. 1/2 K.G.			
f	%	f	%	f	%	sh.	%	f	%	cts.	%	Sh.	%	fl.	%	cts.	%		
159.75	100	15.50	100	19.00	100	42/6	100	35.87	100.0	61.375	100.0	2/11.625	100.0	18.75	100.0	84.5	100.0		
153.50	96.1	15.75	101.6	19.50	102.6	49/-	115.3	34.00	94.8	55.375	90.2	21/-	67.4	17.50	93.3	94.25	111.5		
160.50	100.5	14.50	93.5	18.50	97.4	68/-	160.0	32.62	90.9	46.875	76.4	1/6.375	51.6	19.12	102.0	82.75	97.9		
151.50	94.8	12.00	77.4	18.50	97.4	57/3	134.9	31.87	88.9	49.625	80.9	-10.75	30.2	15.85	84.5	75.25	88.1		
146.00	91.4	14.00	90.3	21.25	111.8	45/10	107.9	27.37	76.3	50.75	82.7	-10.25	28.8	13.00	69.3	69.25	82.0		
141.50	88.6	12.50	80.6	20.75	109.2	34/11	82.2	22.62	63.1	32	52.1	-15.875	16.5	9.60	51.2	60.75	71.8		
110.75	69.3	10.25	66.1	20.25	106.6	22/5	52.8	15.37	42.9	25	40.7	-3	8.4	8.00	42.50	50.3			
69.00	43.2	9.25	59.7	15.00	78.9	19/6	45.9	13.00	36.2	24	39.1	-1.75	4.9	6.32	33.7	28.25	33.4		
125.00	78.2	10.00	64.5	21.00	110.5	26/4	62.0	18.25	50.9	28	45.6	-4.25	11.9	8.20	43.7	66.25	78.4		
125.00	78.2	10.00	64.5	21.00	110.5	22/2	52.2	18.12	50.7	26.25	42.8	-3.875	10.9	8.20	43.7	53	62.7		
125.00	78.2	10.00	64.5	21.00	110.5	22/6	52.9	18.62	51.9	25.50	41.5	-3.75	10.5	8.30	44.3	45	53.3		
125.00	78.2	10.50	67.7	21.00	110.5	22/7	53.1	17.50	48.8	24.75	40.3	-3.125	8.8	8.57	45.7	43	50.9		
125.00	78.2	10.50	67.7	21.00	110.5	21/0	49.4	15.37	42.9	25	40.7	-3.125	8.8	8.50	45.3	40.25	47.6		
110.00	68.9	10.50	67.7	21.00	110.5	22/4	52.6	14.12	39.4	25.75	42.0	-3.125	8.8	8.57	45.7	39.50	46.7		
110.00	68.9	10.50	67.7	21.00	110.5	26/5	62.2	15.00	41.8	27	44.0	-3	8.4	8.77	48.6	38.25	45.3		
100.00	62.6	10.50	67.7	21.00	110.5	24/8	58.0	14.12	39.4	25.50	41.5	-2.5	7.0	7.90	42.1	38.50	45.6		
100.00	62.6	10.50	67.7	19.00	100.0	22/7	53.1	13.37	37.3	23.75	38.7	-2.375	6.7	7.52	40.1	37.50	44.4		
100.00	62.6	10.50	67.7	19.00	100.0	21/0	49.4	13.25	36.9										

In Engeland toonden koopers zich terughoudender. Ruwzuiker werd slechts sporadisch afgedaan. Ook de Londensche termijnmarkt was aanvankelijk wankelmoedig gestemd. Na de heropening van New-York echter gaf ook de Londensche markt een opgewekter beeld te zien. De slotnoteeringen waren: Mrt. Sh. 5/9, Mei Sh. 5/11, Aug. Sh. 6 2/4 en Dec. Sh. 6 5/2, ruwzuiker basis 96 pCt. cif.

Wij laten hieronder volgen de gegevens van de U.K. Board of Trade Statistiek over Februari (in tons):

	Februari		Oct./Febr.	
	1933	1932	1932/33	1931/32
Import Bietsuiker . . .	4.862	24.622	10.743	55.152
Rietsuiker . . .	142.685	182.091	1.021.398	807.196
Totaal . . .	147.547	206.713	1.032.141	862.348
Vrijgemaakt voor				
Consumptie	174.734	193.432	750.723	793.703
Export Geraffineerd . . .	24.605	30.067	139.932	80.273

Op Java kon de N.I.V.A.S. na de jongste prijsverhogingen nog geen verdere belangrijke partijen verkoopen. Slechts ca. 2000 tons Superieur benevens eenige kleine partijjes bruine suiker konden van de hand gedaan worden. De uitvoeren van Java gedurende Februari hebben bedragen 85.500 tons tegen 133.000 tons in 1932.

Hier te lande was de markt zeer kalm en de gebeurtenissen in New-York maakten blijkbaar weinig indruk. De noteeringen te Amsterdam ondergingen haast geen veranderingen en luidden aan het slot: Mrt. f 5 3/4, Mei f 5 7/8, Aug. f 6 1/8 en Dec. f 6 3/8. De omzet bedroeg slechts 1050 tons.

KOFFIE.

Over de afgelopen week valt niet veel te berichten. De markt bleef nog altijd onveranderd kalm gestemd en in de kost- en vrachtaanbiedingen van Brazilië kwam feitelijk geen verandering, doch de lust tot het doen van importzaken was bij den handel adhiër slechts zeer matig. Nederlandsch-Indië echter was met de ongewassen Sumatra Robusta-soorten hooger, doch het aanbod van deze soort — en trouwens ook van gewassen Robusta — was tengevolge van den uiterst kleinen voorraad in het productie-land zeer gering. In nieuwe oogst-koffie's W.I.B. van verschillende Robusta-ondernemingen is in de laatste maanden wel het een en ander omgegaan, doch over het algemeen waren de zaken tot nu toe nog niet van grooten omvang. Dit is gedeeltelijk te wijten aan gebrek aan vertrouwen bij de koopers en voor een ander deel aan te hooge vraagprijzen van de zijde der eigenaren.

De gisteren bekend geworden statistiek van Brazilië geeft aan, dat de verschepingen van Santos in de vorige week belangrijk grooter zijn geweest dan in de week daarvoor. Ook de verkoopen van Santos waren naar de Verenigde Staten zoowel als naar Europa beduidend grooter. De verschepingen van Rio echter toonen slechts een matige toeneming. Verscheept zijn in de week van 13 tot 18 Maart van Santos naar Europa 95.000 balen tegen 32.000 balen in de week daarvoor en naar Amerika 154.000 balen tegen 93.000 balen. Van Rio kwamen tot verscheping naar Europa 24.000 balen tegen 25.000 balen en naar de Verenigde Staten 28.000 balen tegen 13.000 balen. De hoeveelheid, welke door Santos als in de afgelopen week verkocht wordt opgegeven, bedraagt naar Europa 85.000 balen tegen 43.000 balen en naar de Verenigde Staten 154.000 balen tegen 92.000 balen, dus tezamen 239.000 balen tegen 135.000 balen.

Officieel is bekend gemaakt, dat in de vorige week in Brazilië vernietigd zijn 10.000 balen te Rio, 65.000 balen te Santos en 9000 balen te Victoria, tezamen 84.000 balen. De hoeveelheid, op andere plaatsen vernietigd, wordt niet genoemd. In elk geval blijkt uit de cijfers, dat Brazilië, ook na de laatste wijzigingen in de leiding van zijn koffie-politiek, voortgaat met de vernietiging op uitgebreide schaal van gedeelten zijner overtollige voorraden. Dat men dit van plan was, is reeds meermalen van officieele Braziliaansche zijde aangekondigd geworden, doch het is nog altijd niet duidelijk, hoe men aldaar te lande zich voorstelt de benodigde middelen bijeen te krijgen om op grootscheepschen voet met de vernietiging door te gaan, daar het uitvoerrecht, dat die middelen verschaffen moet, in dit oogstjaar zooveel minder heeft opgebracht dan in vorige jaren. Deze vermindering is, zooals bekend is, voor een deel toe te schrijven aan de revolutie, welke drie maanden lang in 1932 den uitvoer van Santos-koffie heeft belet en voor een ander deel aan de afnemering van het verbruik der Braziliaansche soorten in verschillende consumptielanden. En dat de vernietiging van koffie in Brazilië niets uitwerken kan, wanneer zij ook in de naaste toekomst niet op grootscheepschen voet zal kunnen worden uitgevoerd,

bleekt uit de omstandigheid, dat de volgende oogst zeer groot, zoo niet een „record-oogst“, belooft te worden. In het vorig Overzicht is reeds medegedeeld, dat het Koffie-Instituut te Sao Paulo den volgenden oogst van dezen Staat raamt op 17.300.000 balen en tevens is er reeds op gewezen, dat de officieele Braziliaansche ramingen zonder uitzondering steeds aan den zeer lagen kant zijn geweest. Van particuliere zijde wordt thans uit New-York geseind, dat de verschillende ramingen voor den volgenden Santos-oogst in doorsnede reeds boven de 22 miljoen balen gaan. Ook in het oogstjaar 1929/30 heeft Santos iets meer dan 22 miljoen balen opgebracht en toen leverden de andere koffie-produceerende Staten meer dan 7 miljoen balen tezamen, wat voor geheel Brazilië een oogst beteekende van meer dan 29 miljoen balen. Het vooruitzicht op zulk een oogst voor 1933/34 bij een verbruik van ongeveer 14 miljoen balen stemt onder de tegenwoordige omstandigheden niet zeer hoopgevend!

De kost- en vrachtaanbiedingen van Santos zijn op het oogenblik voor gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping ongeveer \$ 9.80 à 10.— per cwt. en voor dito Prime ongeveer \$ 10.— à 10.30, terwijl zij voor Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verscheping, zijn \$ 8.75 à 8.85.

Nederlandsch-Indië is met de ongewassen Robusta-soorten 1/4 à 1/2 ct. hooger, doch gewassen Robusta is onveranderd. De cif-prijzen in de eerste hand zijn op het oogenblik nominaal aan te nemen op:

Palembang Robusta, April-verscheping, 18 ct.; Benkoelen Robusta, April-verscheping, 18 1/2 ct.; Mandheling Robusta, April-verscheping, 19 1/2 ct.; W.I.B. f.a.q. Robusta, April-verscheping, 22 1/2 ct., alles per 1/2 K.G. cif, uitgeleverd gewicht, netto contant.

De noteeringen aan de Rotterdamsche termijnmarkt liepen voor de dichtbijzijnde maanden 3/8 ct. op, doch de verder verwijderde maanden zijn onveranderd à 1/8 ct. hooger. Maart noteert thans alhier 20 1/4, Mei 19 1/4, September 18, December 17 7/8 en Maart 1934 — 17 1/4 ct. per 1/2 K.G.

Van loco bleven de officieele noteeringen onveranderd 27 ct. per 1/2 K.G. voor Superior Santos en 23 1/2 ct. voor Robusta. De termijnmarkt te New-York is sedert 15 dezer wederom geopend. De slotnoteeringen waren aldaar:

	Gemengd contract				Santos-contract			
	(basis Rio No. 7)				(basis Santos No. 4)			
	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.
20 Maart . . .	\$ 5.70	5.55	5.35	5.28	8.13	8.03	7.60	7.51
3 Maart . . .	5.67	5.67	5.34	5.25	8.30	8.10	7.56	7.47
27 Februari . . .	5.43	5.43	5.11	5.03	8.15	7.89	7.32	7.19
20 Februari . . .	5.66	5.46	5.03	4.92	8.22	7.90	7.23	7.07

Rotterdam, 21 Maart 1933.

STEENKOLEN.

De belangrijkste gebeurtenis in de afgelopen veertien dagen is de hernieuwde samenwerking tusschen de Nederlandsche mijnen en de importeurs van Westfaalsche kolen, waardoor een einde is gekomen aan de verliesbrengende concurrentie. Niet alleen wordt overleg gepleegd ten aanzien van de prijzen, maar ook wordt over en weer een bepaalde afzet gegarandeerd. Hiermede zal wederom de rustige stabiliteit op de Nederlandsche markt terugkeeren en is het welbeproefde systeem van vroeger jaren weer hersteld, waarbij de leveranciers niet tot kostprijs of daaronder behoeven te leveren, terwijl toch de consument bij den vrijen invoer in ons land van andere, vooral Engelsche kolen, van matige prijzen verzekerd kan zijn.

In Polen zullen onder den invloed van de Regeering de binnenlandsche prijzen aanzienlijk verlaagd worden, in sommige gevallen met 15 pCt., en naar verluidt, zal de kolenexportconventie, die op het eind van deze maand afloopt, voor een jaar verlengd worden, terwijl de Regeering als compensatie voor de prijsdaling in het binnenland de transportkosten voor exportkolen zal verlagen met 10 pCt. tot 15 pCt. en de exportpremie zal verhoogen met 1 Zl. tot 1.70 Zl. per ton. De prijzen zijn:

Northumberland Ongezeefde	f 7.10
Durham Ongezeefde	7.75
Cardiff 2/3 large 1/3 smalls	9.—
Schotsche Gezeefde (Prime Lothians)	7.70
Yorkshire gewassen Singles	6.90
Westfaalsche Veförder	8.25
„ Vlamstukken 1	9.—
„ Smeenootjes	8.75
„ Gasvlamförder	8.25
„ Gietcokes	11.—
Hollandsche Eierbriketten	12.50

alles per ton van 1.000 KG. franco station R'dam/A'dam.
Ongezeefde bunkercolen f.o.b. R'dam/A'dam f 7.25. Markt lusteloos.
21 Maart 1933.